

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА
ТУРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

**ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «АЛЬТАЇР-БУД»)**

Кваліфікаційна робота здобувача
освітнього ступеня бакалавр
спеціальності: 073 Менеджмент
освітньої програми: «Менеджмент:
бізнес-адміністрування»
Бобко Анна Анатоліївна
Керівник: к.е.н. Мурашко І. С.
Рецензент: директор
ТОВ «Альтаір-Буд» Тарасенко І.Ю.

Робота допущена до захисту на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю 2

протокол № 15 від «06» червне 20__ р.

Завідувач кафедри

Мішко Мельник Т. К.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робота пройшла публічний захист
на відкритому засіданні ЕК

«26» червне 20__ р.

Оцінка 85 добре
(за стобальною шкалою) (за традиційною шкалою)

Голова ЕК

Дробезко С. С. Дробезко С. С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1.Поняття, мета та завдання економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства.....	6
1.2.Інформаційне забезпечення економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства.....	13
1.3.Методичні засади аналізу ефективності діяльності підприємства.....	17
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬТАЇР-БУД»..	26
2.1.Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «Альтаір-Буд».....	26
2.2. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд»...	31
2.3. Аналіз ділової активності, прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд».....	37
РОЗДІЛ 3. ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬТАЇР-БУД».....	43
3.1. Пропозиції щодо оптимізації джерел фінансових ресурсів ТОВ «Альтаір- Буд».....	43
3.2. Напрями забезпечення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд».....	49
3.3. Рекомендації щодо підвищення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд».....	54
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.	61
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність теми. Економіка як наука вивчає процеси, пов'язані з контролем виробництва в умовах обмежених ресурсів. Цілі господарської діяльності, навколишнє середовище та умови її функціонування визначають необхідність забезпечення ефективності діяльності історично сформованого підприємства. Мета підприємницької діяльності - задоволення соціальних потреб і потреб власника. Визначення ефективності бізнесу - це складне багатовимірне питання, важливість якого зберігається з самого початку впровадження перших методів оцінки ефективності і, як наслідок, є інструментом побудови інформаційно-аналітичної підтримки управління бізнесом. Це положення є ключем до постановки розумних і збалансованих стратегічних і тактичних цілей.

Важливим стратегічним завданням на етапі розвитку підприємства в будь-якій галузі є досягнення відповідного рівня економічної ефективності як основи конкурентоспроможності на сучасному ринку. Ефективний вплив на результат надають різні зовнішні і внутрішні фактори, які залежать від виду діяльності підприємства і галузі, в якій воно здійснюється.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у вивченні теоретичних засад економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства, та за результатами аналізу ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд», розробки шляхів її зростання.

Для досягнення мети у кваліфікаційній роботі поставлені **завдання:**

1. дослідити теоретичні засади економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства;
2. провести аналіз ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд»
3. розробити заходи підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд».

Предметом є ефективність діяльності підприємства, **об'єктом** – економічне обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства.

Методичне забезпечення. Для дослідження теоретичних засад економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства були використані методи: опису, узагальнення, класифікації. Під час наведення організаційно-економічної характеристики ТОВ «Альтаір-Буд», аналізу ефективності його діяльності, були використані методи фінансового аналізу, зокрема, коефіцієнтний аналіз, а також статистичні методи, графічні методи, опис. Для розробки заходів підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» та економічного обґрунтування їх впровадження були використані методи: факторний аналіз, прогнозування, опис, узагальнення.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися на:

- VI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Пріоритети розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції України» (15 квітня 2024 р.) на тему: «Основні фактори впливу на ефективність діяльності підприємства»

-IX Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Пріоритетні напрями європейського наукового простору: пошук студента» (м. Ізмаїл, 16 травня 2024 р.) на тему: «Методичні підходи до оцінювання ефективності діяльності підприємства».

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, який налічує 42 найменування, додатків. Зміст кваліфікаційної роботи викладений на 57 сторінках друкованого тексту, який включає 7 рисунків і 11 таблиць.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття, мета та завдання економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства

Економічна ефективність є важливою категорією ринкової економіки і безпосередньо пов'язана з досягненням кінцевої мети розвитку бізнесу в цілому і кожного підприємства окремо. Щоб чітко визначити категорію «ефективність діяльності підприємства», необхідно окремо розглянути такі поняття, як «економічний ефект», «ефективність». Економічний ефект - це елемент економічної ефективності. Поняття «економічний ефект» і «економічна ефективність» є одними з найбільш важливих категорій ринкової економіки. Ці поняття тісно взаємопов'язані. У різних авторів є різні інтерпретації поняття «економічний ефект». Визначення поняття наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення поняття «економічний ефект» у науковій літературі

Автори (джерело)	Визначення
А. В. Бондар, Г. А. Семенов [5]	Корисний результат економічної діяльності, який вимірюється як різниця між грошовим доходом від діяльності та грошовими витратами на її здійснення
Б.Є. Грабовецький [9]	Різниця між результатами економічної діяльності і витратами, вироблених для їх отримання і використання
В.О. Подольська, О.В. Ярїм [28]	Результативність економічної діяльності, реалізації економічних програм та заходів, що характеризується відношенням отриманого ефекту (результату) до витрат ресурсів, які зумовили отримання цього результату
Г.М. Рябенко [32]	Результат праці людини в процесі виробництва матеріальних благ (кількість випущеної продукції, приріст)
Г. В. Савицька [33]	Результат реалізації заходів, спрямованих на підвищення ефективності виробництва за рахунок економії всіх виробничих ресурсів

Джерело: узагальнено автором за даними [5, 9, 28, 32, 33]

Економічний ефект є результатом економічної діяльності, що виникає в результаті реалізації запропонованих заходів щодо поліпшення організації праці на підприємстві.

На думку більшості вчених, продуктивність праці-одна з найскладніших категорій сучасної економіки. Крім того, категорія продуктивного розвитку розвивалася з плином часу і має довгу і складну історію формування. У наступній таблиці пояснюється суть поняття "ефективність".

З "ефективності" можна дати наступне визначення: ефективність - це показник успішності системи в досягненні мети.

Діяльність підприємства - це основна діяльність, передбачена правилами, що стосуються підприємства, а також робота, яка його забезпечує або яка виникає в результаті його здійснення [5].

В цілому, діяльність підприємства можна визначити як соціально-економічний процес створення, використання та впровадження інновацій для досягнення конкурентної переваги та підвищення прибутковості виробництва. Наступний крок-визначити суть поняття "економічна ефективність". Економічна ефективність підприємства на кожному етапі розвитку суспільства змінюється в кількісному і якісному відношенні. Історичний аспект економічного розвитку України визначався основними економічними законами, які діяли в усіх соціальних формаціях. У таблиці 1.2 наведено основні визначення поняття "ефективність підприємства".

Таким чином, визначення ефективності діяльності підприємства виглядає наступним чином

Це важливо як з наукової, так і з практичної точки зору. В результаті аналізу таких понять, як «економічний ефект», «ефективність» і «ефективність діяльності», ефективність підприємства є одним з найважливіших факторів, що відображають ступінь використання витрат ресурсів, його можливостей.

Здійснення ефективної підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки базується на створенні сучасних систем інформаційно-аналітичної

підтримки управління фінансово-господарською діяльністю. Його складовими є облік, аналіз, управління фінансово-господарськими операціями, процесами та явищами.

Таблиця 1.2

Визначення поняття «ефективність діяльності підприємства» у науковій літературі

Автори (джерело)	Визначення
О.Є. Кузьмін, О.Г.Мельник [16]	Максимально вигідне співвідношення між сукупними витратами і економічними результатами
С.Г. Лисевич, В.К.Веліканова [17]	Відповідність планів випуску продукції і собівартості
Б.М. Литвин [18]	Оцінюється за показниками прибутку і рентабельності
В.О.Подольська, О.В.Ярім [28]	Вибір вірних цілей, на яких фокусується вся енергія підприємства
Ю.С. Цал-Цалко [39]	Стан, при якому неможливо збільшити міру задоволення хоча б однієї людини, не погіршуючи при цьому положення іншого члена суспільства

Джерело: узагальнено автором за даними [16, 17, 18, 28, 39]

Фінансовий аналіз - це процес дослідження фінансового стану підприємства та результатів його фінансової діяльності з метою виявлення резервів підвищення ринкової вартості підприємства та забезпечення його ефективного розвитку [9].

У науковому світі точиться дискусія щодо вектору поглядів науковців на місце фінансового аналізу в системі управління підприємством. Одні вчені стверджують, що аналіз, особливо фінансовий, повинен бути однією з основних функцій управління підприємством та повинні бути присутніми на всіх рівнях управління та у функціях корпоративного управління. Інші вчені стверджують, що фінансовий аналіз має бути відокремлений як самостійна галузь знань і як самостійна система, оскільки його елементи присутні на кожному етапі стратегічного управління.

Фінансовий аналіз є основою і передумовою для прийняття управлінських рішень щодо формування, накопичення і використання фінансових ресурсів підприємства, вдосконалення їх руху та поточного і довгострокового планування діяльності підприємства.

Фінансовий аналіз включає такі основні напрямки:

- 1) розподіл грошових потоків відповідно до конкретних планів компанії, визначення обсягу додаткових фінансових ресурсів і каналів їх отримання (кредити, пошук нерозподіленого прибутку, емісія додаткових акцій і облігацій);
- 2) забезпечення системи фінансової звітності, яка об'єктивно відображає процес і забезпечує контроль за фінансовим станом підприємства;
- 3) оцінка фінансових потреб підприємства [86].

Використання фінансового аналізу в управлінні фінансами базується на поясненні його змісту. Зміст фінансового аналізу визначається предметом, цілями і завданнями аналітичної роботи.

Об'єктами фінансового аналізу є фінансово-господарські процеси та операції, фінансові результати діяльності підприємства, економічний потенціал і фінансовий стан підприємства, а також фактори, що визначають результати та ефективність фінансово-господарської діяльності [28].

Фінансово-господарські процеси (закупівля, виробництво та реалізація продукції (робіт, товарів, послуг)) є об'єктом оцінки динаміки основних параметрів виробництва, реалізації, закупівель в цілому та окремих операцій, вимірювання впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, виявлення пріоритетних напрямів розвитку виробництва та резервів.

Для характеристики фінансових результатів діяльності підприємств використовуються такі показники: фінансові результати від операційної діяльності, фінансові результати від звичайної діяльності до та після оподаткування, надзвичайний прибуток (збиток) та чистий прибуток. Аналіз цих показників дозволяє виявити тенденції розвитку підприємства, порівняти отримані результати з фінансовими результатами аналогічних середньогалузевих підприємств та результатами діяльності підприємства за попередній період, виявити причини зміни, оцінити кількісні параметри зміни та в подальшому обґрунтувати прогностичні значення вищезазначених показників.

Економічний потенціал визначається обсягом і складом майна (майновий потенціал) та джерелами фінансування. Фінансовий потенціал - це потенціал підприємства, на основі якого оцінюється фінансовий стан підприємства, що характеризує активи підприємства, залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, його фінансову стійкість, платоспроможність і кредитоспроможність. На основі оцінки економічного потенціалу приймаються рішення про капіталовкладення, фінансування та вилучення капіталу.

Фактори, що підлягають фінансовому аналізу - це явища (причини), які впливають на один або декілька показників фінансово-господарської діяльності підприємства і викликають їх зміни протягом досліджуваного періоду.

До них відносяться зовнішні та внутрішні. До зовнішніх факторів належать економічні, політичні, соціальні, кліматичні та екологічні фактори [9].

Внутрішніми факторами у фінансовому аналізі є фінансові, матеріальні та трудові ресурси. Досліджуючи внутрішні фактори, фінансовий аналіз шукає шляхи позитивного впливу на стан і розвиток внутрішніх факторів відповідно до стратегічних цілей підприємства.

Метою фінансового аналізу є визначення внутрішніх факторів з метою виявлення напрямів підвищення ринкової вартості підприємства та вимірювання резервів на основі вивчення стану і динаміки показників, що характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства.

На основі вивчення стану і динаміки показників, що характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства, а також факторів, що викликали зміни цих показників, виявити напрямки підвищення ринкової вартості підприємства і вимірювання резервів.

Ця мета досягається шляхом послідовного вирішення завдань фінансового аналізу:

1) аналіз фінансових результатів: оцінка виконання плану за доходами і витратами; аналіз динамічних рядів результативних показників; аналіз формування та розподілу прибутку; аналіз собівартості реалізованої продукції; аналіз факторів формування доходів, собівартості та прибутку; аналіз ефективності використання прибутку;

2) аналіз і прогнозування основних показників, що характеризують фінансовий стан підприємства (фінансової стійкості, платоспроможності та фінансового ризику, оцінка фінансового ризику);

3) аналіз формування та використання фінансових ресурсів;

4) аналіз ефективності використання капіталу;

5) аналіз кредитоспроможності підприємства.

Завдання фінансового аналізу вважається вирішеним, якщо реалізація заходів, розроблених на основі отриманих результатів, забезпечує досягнення поставлених цілей. Досягнення оперативних цілей в кінцевому підсумку призводить до досягнення стратегічних цілей компанії.

Ефективність фінансового аналізу як інструменту управління залежить від дотримання організацією принципів системності, комплексності, об'єктивності, динамічності, точності, оперативності, ефективності та прогресивності.

Принцип системності базується на загальному визначенні управлінської інформаційної системи, яка включає підсистеми аналізу, обліку та контролю. Аналітичний підрозділ виконує відповідні функції, а вхідні дані для таких підсистем є зовнішніми.

Входами цих підсистем є зовнішня та внутрішня первинна інформація, а виходами - результати аналізу (аналітичні звіти, довідки та записки). Крім того, для дотримання принципу системності аналітик повинен аналізувати діяльність підприємства як єдиної відкритої економічної системи. Принцип системності

Принцип системності ґрунтується на побудові фінансового аналізу, що дозволяє вивчити та кількісно оцінити взаємозв'язки між елементами, які складають відповідні рівні економічної системи, що є об'єктом управління.

Принцип комплексності [86] вимагає, щоб усі елементи об'єкта аналізувалися в їх сукупності. Для забезпечення комплексності фінансового аналізу необхідно мати справу з інформацією, що характеризує внутрішні відносини об'єкта дослідження та його взаємовідносини з державою, інвесторами, кредиторами, постачальниками і покупцями.

Принцип об'єктивності стосується насамперед первинної аналітичної інформації, яка має бути повною, репрезентативною (фінансова звітність складається за досить тривалий період часу) та достовірною.

Принцип динамічності [86] вимагає дослідження фінансових ресурсів у динаміці, що дає змогу виявити та оцінити напрями і перспективи розвитку підприємства в цілому та окремих функціональних і структурних підрозділів.

Принцип достовірності ґрунтується на об'єктивній перевірці первинної інформації, точності розрахунків та обґрунтованості зроблених висновків.

Принцип оперативності [86] дає можливість забезпечити оперативний контроль необхідної інформації під час, безпосередньо перед або відразу після здійснення фінансово-господарських операцій.

Принцип оперативності застосовується у двох аспектах:

1) спрямованість аналізу на пошук резервів і методів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства;

2) витрати на проведення аналізу не повинні перевищувати ефекту від впровадження розроблених заходів.

Принцип прогресивності повинен забезпечити пошук резервів і методів підвищення ефективності використання фінансових, трудових і матеріальних ресурсів підприємства на основі сучасної технології виробництва, високих стандартів управління та організації праці.

1.2.Інформаційне забезпечення економічного обґрунтування напрямів зростання ефективності діяльності підприємства

Збір, зберігання та систематизація первинної інформації в процесі фінансового аналізу підпорядковуються наступним вимогам. Інформація повинна бути повною і своєчасною, достовірною, корисною, придатною для визнання і подальшого використання, а також не повинна дублюватися. Необхідність збирати, зберігати і захищати економічну інформацію виникає через низку умов. До них відносяться повторюваний характер інформації та часовий проміжок її використання, а також розрив у часі між збором і використанням інформації в процесі аналізу та управління на підприємстві [24].

Хаотичність інформаційних потоків, недосконалість каналів надходження інформації, методів і способів її збору, зберігання та обробки призводять до значного запізнення та погіршення якості інформації. Втрата якості інформації може проявлятися у навмисному викривленні та спотворенні кількісної інформації. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу має бути вдосконалене шляхом інтеграції її збору та обробки. Результати аналітичної роботи безпосередньо залежать від якості використовуваної інформації, тому вихідні дані повинні бути ретельно перевірені перед застосуванням. Перед тим, як збирати первинну інформацію, обробляти та систематизувати дані, слід встановити чіткий термін, щоб забезпечити своєчасне надання обробленої інформації для проведення фінансового аналізу на підприємстві. Оскільки реалії сучасного ділового світу характеризуються постійним прискоренням подій, збір, обробка та систематизація інформації для фінансового аналізу повинні здійснюватися, перш за все, швидко.

Систематизацію та підготовку інформаційних джерел для фінансового аналізу можна умовно розділити на два етапи перевірка їх змісту та обробка й аналіз матеріалу.

При проведенні аналізу ефективності діяльності на підприємствах повинен здійснюватися процес безперервного цілеспрямованого відбору науково обґрунтованих показників, необхідних для аналізу та підготовки оптимальних управлінських рішень у фінансовій сфері за всіма аспектами фінансового стану, фінансових результатів та інвестиційної привабливості підприємства, тому дані постійно оновлюються, а системи інформаційного забезпечення потребують удосконалення.

Підготовчий етап фінансового аналізу на підприємстві включає попередню підготовку обраних показників. Підготовка фінансових показників означає, що вихідні показники приводяться до форми, яку можна порівняти між собою, тобто вони є однорідними. Лише у випадку, якщо в процесі фінансового аналізу бажано використовувати багатомірні методи статистичного аналізу, обов'язковою умовою є приведення фінансових показників до порівнянної форми.

Експерти виокремлюють такі найпоширеніші методи приведення вихідних показників до порівнянної форми [24]:

- нейтралізація вартісних факторів шляхом відображення різних видів кількісних показників в єдиній ціні;

- нейтралізація кількісного фактору шляхом розрахунку набору умовних показників, які не змінюють кількісні показники при аналізі ефективності використання окремих видів ресурсів, але постійно змінюють кількість використаних ресурсів;

- нейтралізація впливу на рівень кількісних та якісних показників методу, що використовується для їх розрахунку;

- розрахунок середніх значень у процесі аналізу великої кількості однотипних показників;

- заміна абсолютних значень на відносні (там, де це доцільно).

Компанії повинні розробити банк методів, моделей і прийомів для використання у фінансовому аналізі. Слід розробити набір сценаріїв

найбільш ймовірних подій у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Для кожного сценарію слід використовувати чітко визначені інструменти аналізу.

Під час проведення фінансового аналізу повинні бути визначені сильні та слабкі сторони інформації, а також цілісність використання інформації для аналізу та управління економічними і фінансовими процесами та їх наслідками.

Інформацію компанії для фінансового аналізу використовують як внутрішні, так і зовнішні користувачі.

До внутрішніх користувачів економічної та фінансової інформації відносяться вище керівництво компаній і керівники всіх рівнів управління, аналітики, бухгалтери, фінансисти. Грунтуючись на аналізі фінансової звітності, вони:

- здійснюють оцінку правильності раніше прийнятих інвестиційних рішень і ефективності структури капіталу;
- визначають потребу у фінансових ресурсах;
- формують та реалізують дивідендну політику;
- надають рекомендації щодо реструктуризації бізнесу;
- здійснюють оцінку доцільності кредитування бізнесу;
- здійснюють оцінку фінансового стану підприємства.

Зовнішні користувачі інформації включають тих, хто приймає рішення на її основі, зокрема [24]: акціонери та кредитори; постачальники і споживачі продукції підприємства; профспілки; податкові органи, законодавчі органи і уряд організації; аудиторські фірми; фінансові консультанти, біржі, юристи.

Згідно з джерелами формування, економічна інформація для фінансового аналізу розділена на правову, нормативно-довідкову, директивну, планову та прогнозну, фактографічну [36].

Правова інформація включає законодавчі акти України, якими регулюється господарська діяльність підприємств і організацій, їх фінансові та трудові відносини.

До директивної відноситься інформації наведена в постановах Кабінету Міністрів України, НБУ, наказі Міністерства фінансів України, Міністерства статистики та інших.

Нормативно-довідкова інформація міститься у збірниках галузевих та міжгалузевих нормативах, довідниках та стандартах.

Інформація про планування та прогнозування фінансового аналізу включається в бізнес-плани, фінансові плани, інвестиційні проекти та прогнози. Ця інформація створюється підприємством на основі перспектив розвитку, вимог чинного законодавства України, відповідних програмних документів і стандартів, які не мають директивного характеру, а також іншої довідкової інформації.

Основними джерелами фактичної інформації є бухгалтерський і статистичний облік. Бухгалтерський облік відображає фінансові ресурси і фінансово-господарську діяльність підприємства. Статистичний облік заснований на даних бухгалтерського, операційного та вибіркового обліку. Операційний облік поширюється на певні сфери фінансово-господарської діяльності підприємства. Завдання оперативного обліку - забезпечити оперативний прийом інформації про зміни параметрів об'єктів, що вимагають постійного (оперативного) контролю.

Вибіркова бухгалтерська інформація складається з даних інвентаризації, спостережень (включаючи хронометраж) і, по суті, вибірових перевірок.

Додатковими джерелами фактичної інформації є накази, примітки та інструкції, виробничі протоколи та жовтневі засідання, акти аудиту та аудиту, а також неофіційна інформація, що міститься у звіті про аудит.

Ступінь адекватності оцінки та аналізу фінансово-економічних процесів підприємства залежить від правильного визначення фінансового стану підприємства, правильного вибору вимірювача його ознак, тобто системи показників.

Необхідно постійно стежити за фінансово-економічними процесами підприємства, щоб виявити ознаки збільшення або збільшення. У процесі

моніторингу фінансово-економічних процесів необхідно враховувати особливості галузі та етапи життєвого циклу, в якому знаходиться підприємство.

Основними джерелами для оцінки та аналізу фінансового стану підприємства, фінансових результатів, ефективності використання фінансових ресурсів, кредитоспроможності та інвестиційної привабливості є фінансова звітність підприємства, тобто баланс, фінансова звітність, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал. Баланс є основою для аналізу фінансового стану підприємства, а звіт про фінансові результати дозволяє проаналізувати структуру доходів і витрат підприємства і визначити основні фінансові результати його діяльності – прибуток [24].

Фінансова звітність є важливим інструментом для управління фінансовими процесами та явищами компанії. Основною базою для проведення фінансового аналізу в бізнесі є результати бухгалтерського обліку, які являють собою безперервний єдиний процес обліку господарських операцій в залежності від стану власності та зобов'язань підприємства. Точність і ясність фінансової звітності є передумовами для ефективного фінансового аналізу та оптимізації управлінських рішень.

Таким чином, фінансовий звіт, складений відповідно до загальноприйнятих стандартів, являє собою стандартний перелік інформації про діяльність компанії, задовольняє потреби більшості користувачів, надає останнім певну можливість для проведення фінансового аналізу та надання об'єктивних оцінок.

1.3.Методичні засади аналізу ефективності діяльності підприємства

Система показників аналізу ефективності діяльності підприємства включає показники ліквідності, фінансової стійкості, матеріаломісткості, фондомісткості, показників рентабельності і ділової активності.

Оцінка платоспроможності передбачає розрахунки абсолютних показників платоспроможності та показників ліквідності.

Активи підприємства для цілей аналізу ліквідності згруповані за ступенем ліквідності:

-A1 – абсолютно ліквідні активи, які включають грошові кошти та поточні фінансові інвестиції;

-A2 – активи, що швидко реалізуються, до яких відноситься дебіторська заборгованість підприємства та витрати майбутніх періодів;

-A3 – активи, що повільно реалізуються, до яких відносяться товари, запаси, необоротні активи на вибуття;

-A4 – активи, що важко реалізуються, до яких відносяться необоротні активи підприємства [25, с.163].

З метою аналізу ліквідності пасиви підприємства групуються за термінами погашення:

-П1 – найбільш строкові пасиви, до яких відносяться зобов'язання, які повинні бути погашені протягом одного місяця;

-П2 – короткострокові пасиви, які повинні бути погашені протягом року;

-П3 – довгострокові пасиви, термін погашення яких становить більше одного року;

-П4 – постійні пасиви, які включають власний капітал підприємства.

Баланс є ліквідним, якщо виконуються такі умови [22, с.235]:

$$\begin{aligned} A1 &\geq P1; \\ A2 &\geq P2; \\ A3 &\geq P3; \\ A4 &\leq P4. \end{aligned} \tag{1.1}$$

Аналіз коефіцієнтів ліквідності дозволяє визначити спроможність підприємства миттєво перетворити власні оборотні активи на найбільш ліквідні активи - гроші для погашення поточних зобов'язань. Аналіз ліквідності проводиться за такими коефіцієнтами:

1. Коефіцієнт покриття, який дозволяє визначити наскільки всі оборотні активи покривають поточні зобов'язання. Визначається за формулою [11, с.220]:

$$K_n = \frac{OA}{ПЗ}, \quad (1.2)$$

де:

ОА – оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання.

Нормативне значення коефіцієнта покриття складає 1-2; відповідно, якщо фактичне значення коефіцієнту покриття нижче нормативного, то це вказує на недостатність оборотних активів для погашення поточних зобов'язань; якщо значення коефіцієнта покриття більше двох, то це свідчить про незадовільну структуру балансу.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності дозволяє визначити чи вистачає підприємству найбільш ліквідних оборотних активів, до яких відносяться дебіторська заборгованість, витрати майбутніх періодів, грошові кошти та поточні фінансові інвестиції) для погашення поточних зобов'язань. Для розрахунку використовується формула [11, с.220]:

$$K_{шл} = \frac{OA - З}{ПЗ}, \quad (1.3)$$

де:

ОА – оборотні активи;

З – запаси,

ПЗ – поточні зобов'язання.

Нормативне значення коефіцієнта швидкої ліквідності 0,8-1; відповідно, якщо значення коефіцієнта швидкої ліквідності нижче, ніж 0,8, то це вказує на недостатність найбільш ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, а, якщо фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності вище нормативного значення, то це вказує на незадовільну структуру балансу.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити, яку частину поточних зобов'язань підприємство може за необхідності погасити миттєво. Для розрахунку використовується формула [11, с.221]:

$$K_{абл} = \frac{Аабл}{ПЗ}, \quad (1.4)$$

де:

Аабл – абсолютно ліквідні активи (грошові кошти та поточні фінансові інвестиції);

ПЗ – поточні зобов'язання.

Нормативне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності складає 0,2-0,4.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за абсолютними та відносними показниками. Доцільність застосування для оцінки фінансової стійкості відносних показників обумовлена тим, що умовах інфляції абсолютні показники необхідно привести в порівняний вигляд. Фінансова стійкість характеризує чи є підприємство залежним від зовнішніх джерел фінансування, що вказує на його можливість погашати свої поточні зобов'язання у майбутньому.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за показниками [5, с.467]:

1. Коефіцієнт фінансової автономії, для розрахунку якого використовується формула:

$$K_{фн} = \frac{ВК}{П}, \quad (1.5.)$$

де

Вк – власний капітал;

П – всього пасивів.

Цей коефіцієнт вказує на ступінь незалежності підприємства від позикових джерел фінансування і вказує питому вагу власного капіталу у структурі пасивів підприємства. Нормативне значення коефіцієнта фінансової автономії складає більше 0,5. Значення коефіцієнта фінансової автономії нижче ніж 0,5 свідчить про незадовільну структуру пасивів підприємства та його високу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Значення коефіцієнта фінансової автономії більше ніж 0,5 свідчить велику питому вагу активів (більше 50%), сформованих за рахунок власних джерел, а також на низьку залежність підприємства від зовнішніх джерел

фінансування. Зростання значення коефіцієнта фінансової автономії у динаміці вказує на зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Оберненим до коефіцієнта фінансової автономії є коефіцієнт фінансової залежності.

2. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, який розраховується за формулою [7, с.191]:

$$K_{зоб} = \frac{BK - HA}{OA}, \quad (1.6)$$

де

БК – власний капітал;

НА – необоротні активи;

ОА – оборотні активи.

Значення цього коефіцієнту вказують на наявність у підприємства власних оборотних засобів для його фінансової стійкості. Нормативним значенням вважається 0,6-0,8. Це один із основних показників, що використовуються для аналізу фінансової стійкості підприємства. Його значення не пов'язано із галузевою приналежністю підприємства. Якщо значення коефіцієнту більше 1, то підприємство це вказує на незалежність підприємства від позикових коштів при формуванні своїх оборотних активів. Але якщо значення коефіцієнту нжче 1 (особливо якщо значно менше), то виникає потреба у визначенні, наскільки власні оборотні кошти покривають хоча б виробничі запаси.

3. Коефіцієнт маневреності, визначається за формулою [16, с.915]:

$$K_m = \frac{BK - HA}{BK}, \quad (1.7)$$

де

БК – власний капітал;

НА – необоротні активи.

Цей показник показує, яка питома вага власних коштів, якими підприємство може відносно вільно розпоряджатися. Оптимальним значенням коефіцієнта маневреності є більше 0,5. Значення цього коефіцієнту

пов'язано із характером діяльності підприємства: якщо виробництва є фондоємними, то його нормативне значення має бути нижчою, ніж у матеріаломістких, тому що в перших більшість власних коштів служить джерелом покриття основних засобів та інших необоротних активів. Високий рівень коефіцієнта маневреності свідчить про достатній рівень фінансової стійкості підприємства. Підвищенню коефіцієнта маневреності та, відповідно, і фінансової стійкості підприємства, сприяє збільшення власних коштів, яке випереджає збільшення необоротних активів.

4. Коефіцієнт фінансової стійкості, який розраховується за формулою [16, с.916]:

$$K_{фс} = \frac{ВК + ДЗ}{ПЗ}, \quad (1.8)$$

де

ВК – власний капітал;

ДЗ – довгострокові зобов'язання;

ПЗ – поточні зобов'язання.

Даний показник є менш жорстким порівняно з коефіцієнтом автономії, оскільки включає як власний капітал, так і довгостроковий позиковий капітал з терміном погашення більше одного року. Нормальне значення коефіцієнта становить більше 0,8.

Для оцінки фінансової стійкості за допомогою тримірної показника, розраховуються показники, що характеризують ступінь забезпеченості запасів та витрат джерелами їх формування.

Для характеристики джерел формування запасів визначають три основні показники [18, с.111]:

1. Наявність власних оборотних засобів (СОС), який розраховується як різниця між власним капіталом та необоротними активами (підсумок розділу 1 пасиву балансу):

$$СОС = СК - НА, \quad (1.9)$$

де

ВК – власний капітал;

НА – необоротні активи.

2. Наявність власних та довгострокових позикових джерел формування запасів та витрат (СДІ), який визначається як сума власних оборотних коштів та довгострокових зобов'язань:

$$\text{СДІ} = \text{СОС} + \text{ДЗ} \quad (1.10)$$

3. Показник загальної величини основних джерел формування запасів та витрат (ОВІ), який визначається як сума власних та довгострокових позикових джерел фінансування запасів та короткострокових позикових коштів та визначається за формулою:

$$\text{ОВІ} = \text{СДІ} + \text{КЗК}, \quad (1.11)$$

де,

СОС – власні оборотні кошти;

СДІ - власні та довгострокові позикові джерела фінансування запасів.

Тип фінансової стійкості визначається виходячи із співвідношення величини запасів і витрат та джерел їх формування.

Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних засобів [10, с.93]:

$$\Delta \text{СОС} = \text{СОС} - \text{ЗВ}, \quad (1.12)$$

де,

ЗВ – запаси та витрати.

Надлишок (нестача) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів та витрат:

$$\Delta \text{СДІ} = \text{СДІ} - \text{ЗВ} \quad (1.13)$$

Надлишок (недолік) загальної величини основних джерел формування запасів та витрат:

$$\Delta \text{ОВІ} = \text{ОВІ} - \text{ЗВ} \quad (1.14)$$

Визначення типу фінансової стійкості організації складає основі трикомпонентного показника, який формується з допомогою трьох вищевказаних. Якщо за відповідним показником виникає надлишок коштів,

то трикомпонентному показнику з його місці проставляється 1, якщо недолік, то 0.

Є чотири типи фінансової стійкості [33, с.503]:

-[1;1;1] – абсолютна фінансова стійкість;

-[0;1;1] – нормальна фінансова стійкість;

-[0;0;1] – нестійкий фінансовий стан;

-[0;0;0] – критичний фінансовий стан.

Основною перевагою даної методики є повнота огляду фінансового стану компанії, що дає найдостовірнішу оцінку її фінансової стійкості.

Показники також характеризуються показниками ділової активності, включаючи оборотність товарно-матеріальних запасів, оборотність дебіторської заборгованості та оборотність кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності запасів визначається шляхом ділення чистого прибутку на середньорічне значення запасів. Зростання показників в динаміці свідчить про підвищення ефективності використання резервів. Період оборотності запасів розраховується шляхом ділення кількості днів в робочому періоді на швидкість оборотності запасів і повинен з часом зменшуватися.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості визначається шляхом ділення чистого доходу на середньорічне значення дебіторської заборгованості. Період обороту дебіторської заборгованості розраховується шляхом ділення кількості днів робочого періоду на коефіцієнт продажів дебіторської заборгованості. Період обороту дебіторської заборгованості характеризує середній термін погашення дебіторської заборгованості підприємству.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості визначається шляхом ділення чистого доходу на середньорічну вартість кредиторської заборгованості. Період обороту кредиторської заборгованості розраховується шляхом ділення кількості днів протягом періоду опитування на частку продажів кредиторської заборгованості. Період обороту кредиторської

заборгованості характеризується середнім терміном погашення заборгованості компанії перед кредиторами.

Висновки до 1 розділу.

Економічна ефективність є важливою категорією ринкової економіки і безпосередньо пов'язана з досягненням кінцевої мети розвитку бізнесу в цілому і кожного підприємства окремо.

Економічний ефект є результатом економічної діяльності, що виникає в результаті реалізації запропонованих заходів щодо поліпшення організації праці на підприємстві.

Основними джерелами інформації, яка використовується для оцінки ефективності діяльності підприємства є: правова, нормативно-довідкова, планова та прогнозна, фактографічна. Основними джерелами фактичної інформації є бухгалтерський і статистичний облік.

Система показників аналізу ефективності діяльності підприємства включає показники ліквідності, фінансової стійкості, матеріаломісткості, фондомісткості, показників рентабельності і ділової активності.

**РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
ТОВ «АЛЬТАЇР-БУД»**

**2.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності
ТОВ «Альтаір-Буд»**

З метою здійснення діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» має власні активи. Аналіз активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2020-2022 рр. наведено у таблиці 2.1

Таблиця 2.1

Аналіз активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Показник	31.12. 2020р.	31.12. 2021р.	31.12. 2022р.	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Основні засоби	11417,2	11412,1	10554,2	-5,1	0	-858	-8
Разом необоротні активи	11417,2	11412,1	10554,2	-5,1	0	-858	-8
Запаси	45	120,6	731,5	75,6	168	611	507
Інша поточна дебіторська заборгованість	620,3						
Грошові кошти	23,2	2237,5	371,2	2214,3	9544	-1866	-83
Інші оборотні активи			694,3	0		694	
Разом оборотні активи	688,5	2358,1	1797	1669,6	242	-561	-24
Разом активи	12105,7	13770,2	12351,2	1664,5	14	-1419	-10

Джерело: Додаток А, Б

Активи ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2022рр. зростають з 12105,7 тис. грн. до 13770,2 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання оборотних активів з 688,5 тис. грн. до 2358,1 тис. грн. Оборотні активи ТОВ «Альтаір-Буд» включають запаси, інша поточна дебіторська заборгованість та грошові кошти. Запаси ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2022 рр. зростають з 45 тис. грн. до 120,6 тис. грн., грошові кошти та їх еквіваленти зростають з 23,2 тис. грн. станом на 31.12.2021р. до 2237,5 тис. грн. станом на 31.12.2022 р., а інша

поточна дебіторська заборгованість скорочується з 620,3 тис. грн. до нуля. Необоротні активи ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2022 рр. скорочується з 11417,2 тис.грн до 11412,1 тис.грн. До необоротних активів ТОВ «Альтаір-Юуд» відносяться основні засоби.

Активи ТОВ «Альтаір-Буд» скорочуються станом на 31.12.2023р. до 12351,2 тис. грн., у тому числі, основні засоби скорочуються до 10554,2 тис. грн., а грошові кошти до 371,2 тис. грн. Станом на 31.12.2023 р. підприємство має інші оборотні активи у розмірі 694,3 тис. грн. Запаси ТОВ «Альтаір-Буд» станом на 31.12.2023 р. становили 731,5 тис. грн.

Динаміка активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.1.

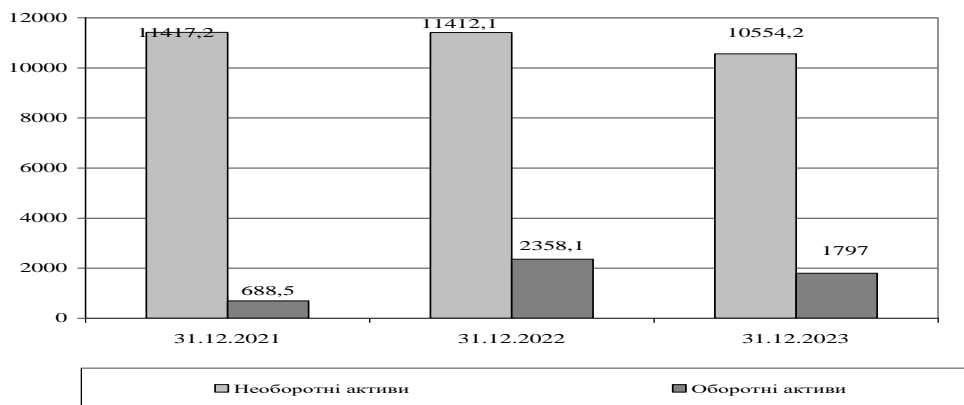

Рис. 2.1. Динаміка активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Джерело: Додаток А, Б

За даними рис. 2.1. видно, що активи ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2022рр. зростають з 12105,7 тис. грн. до 13770,2 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання оборотних активів з 688,5 тис. грн. до 2358,1 тис. грн., але скорочуються станом на 31.12.2023 р. до 12351,2 тис. грн., у тому числі, за рахунок скорочення оборотних активів до 1797 тис. грн. та необоротних активів до 10554,2 тис. грн.

Аналіз джерел формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз джерел формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Показник	31.12. 2020р.	31.12. 2021р.	31.12. 2022р.	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Зареєстрований капітал	10	10	10	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	1833,3	4476,9	9181,5	2643,6	144	4705	105
Разом власний капітал	1843,3	4486,9	9191,5	2643,6	143	4705	105
Всього довгострокові зобов'язання	6226,3	5715,8	2399,4	-510,5	-8	-3316	-58
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1221,8	1248	120	26,2	2	-1128	-90
Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	2456,2	148,6		-2307,6	-94	-149	-100
Поточні зобов'язання зі страхування	1,1			-1,1	-100	0	
Інші поточні зобов'язання	357	2170,9	640,3	1813,9	508	-1531	-71
Разом короткострокові зобов'язання	4036,1	3567,5	760,3	-468,6	-12	-2807	-79
Разом пасиви	12105,7	13770,2	12351,2	1664,5	14	-1419	-10

Джерело: Додаток А, Б

Джерела формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» включають власний капітал, довгострокові та короткострокові зобов'язання. Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання власного капіталу з 1843,3 тис. грн. до 9191,5 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання нерозподіленого прибутку з 1833,3 тис. грн. до 9181,5 тис. грн. Довгострокові зобов'язання ТОВ «Альтаір-Буд» скорочуються з 6226,3 тис. грн станом на 31.12.2021 р. до 2399,4 тис. грн станом на 31.12.2023 р. Короткострокові зобов'язання також скорочуються

протягом 2021-2023 рр. з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн., у тому числі, заборгованість перед постачальниками скорочується з 1221,8 тис. грн. станом на 31.12.2021 р. до 120 тис. грн. станом на 31.12.2023 р.; зобов'язання перед бюджетом скорочуються з 2456,2 тис. грн. до нуля протягом 2021-2023 рр.; зобов'язання зі страхування – з 1,1 тис. грн. до нуля; інші поточні зобов'язання зростають протягом 2021-2022 рр. з 357 тис. грн. до 2170,9 тис. грн., але скорочуються до 640,3 тис грн. станом на 31.12.2023р.

Динаміка джерел формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведена на рис. 2.2.

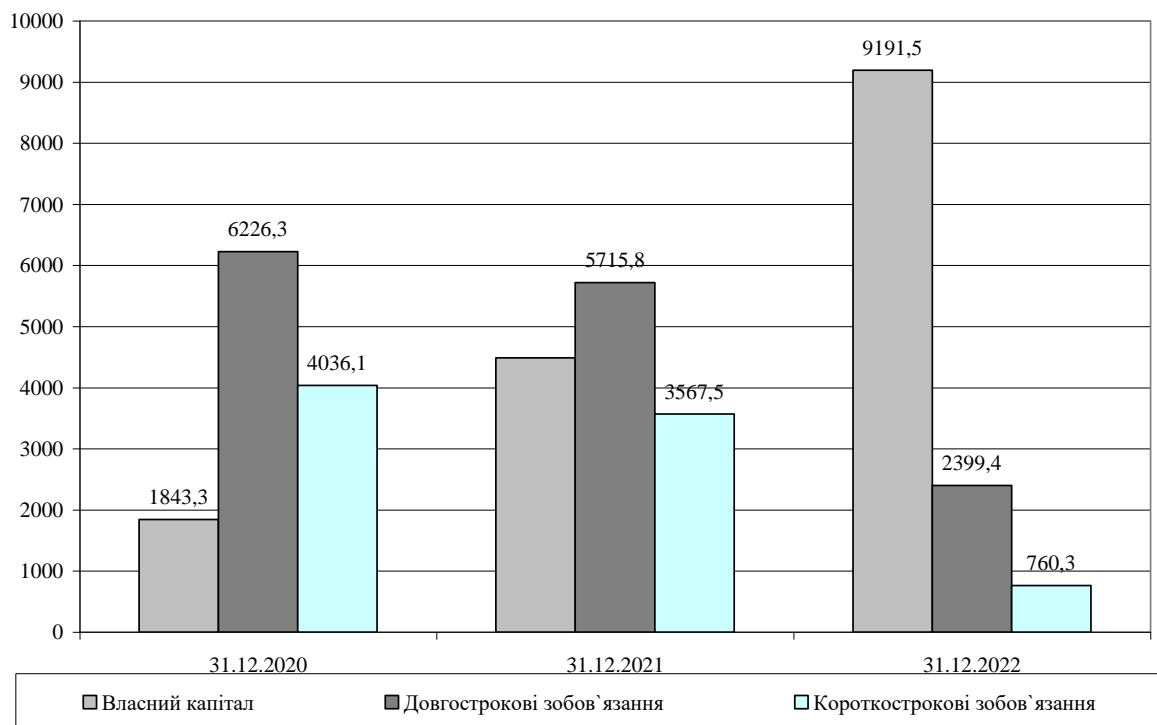

Рис. 2.2. Динаміка джерел формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023рр.

Джерело: Додаток А, Б

За даними рис. 2.2. видно, що пасиви ТОВ «Альтаір-Буд» зростають протягом 2021-2023 рр., у тому числі, за рахунок зростання власного капіталу з 1843,3 тис. грн. до 9191,5 тис. грн.

Показники формування прибутку (збитку) ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники формування прибутку (збитку) ТОВ «Альтаір-Буд»
за 2021-2023 рр.

Показник	2021р.	2022р.	2023р.	Відхилення 2022 р. до 2021 р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Чистий дохід	49259,2	50746,2	29911,1	1487	3	-20835	-41
Собівартість реалізації	42696	47997,6	25102,1	5301,6	12	-22896	-48
Валовий прибуток	6563,2	2748,6	4809	-3814,6	-58	2060	75
Інші операційні доходи	41,8	45,5		3,7	9	-46	-100
Інші операційні витрати	5136,2	112,6	25,1	-5023,6	-98	-88	-78
Операційний прибуток (збиток)	1468,8	2681,5	4783,9	1212,7	83	2102	78
Прибуток до оподаткування	1468,8	2681,5	4783,9	1212,7	83	2102	78
Доходи (витрати) з податку на прибуток	264,4	37,9	79,3	-226,5	-86	41	109
Чистий прибуток	1204,4	2643,6	4704,6	1439,2	119	2061	78

Джерело: Додаток А, Б

Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання чистого прибутку ТОВ «Альтаір-Буд» з 1204,4 тис. грн. до 4704,6 тис. грн., чому сприяло зростання прибутку до оподаткування з 1468,8 тис. грн. у 2021р. до 4783,9 тис. грн. у 2023р.; операційного прибутку – з 1468,8 тис. грн. до 4783,9 тис. грн.

Разом з тим, варто відзначити, що протягом 2021-2023 рр. відбувається скорочення чистого доходу з 49259,2 тис. грн. до 29911,1 тис. грн.; валового прибутку – з 6563,2 тис. грн. до 4809 тис. грн. Зростання операційного прибутку у 2023 р. відбувається через скорочення інших операційних витрат з 5136,2 тис. грн. до 25,1 тис. грн.

Динаміка показників формування прибутку (збитку) ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено на рис. 2.3.

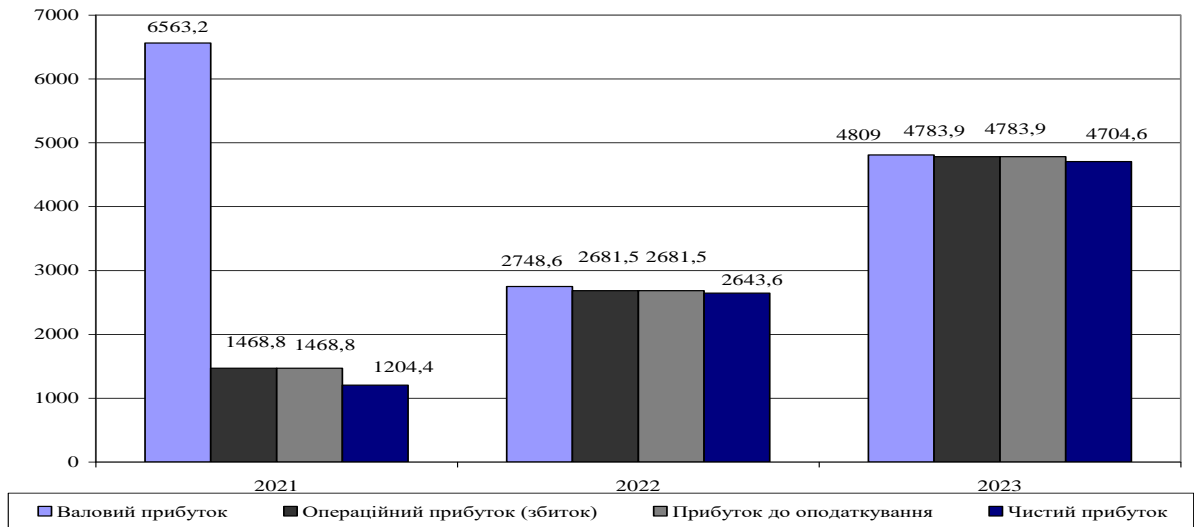

Рис. 2.3. Динаміка показників формування прибутку (збитку) ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2022 рр.

Джерело: Додаток А, Б

Таким чином, що протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання чистого прибутку ТОВ «Альтаір-Буд».

2.2. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд»

Аналіз платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд» проведено з використанням коефіцієнтів ліквідності та аналізу ліквідності балансу.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.4.

Запаси ТОВ «Альтаір-Буд» зростають протягом 2021-2023 рр. з 45 тис. грн. до 731,5 тис. грн.; дебіторська заборгованість ТОВ «Альтаір-Буд» скорочується з 620,3 тис. грн. станом на 31.12.2021р. до нуля; гроші та їх еквіваленти протягом 2021-2023 рр. зростають з 23,2 тис. грн. до

2237,5 тис. грн., але станом на 31.12.2023р. скорочуються до 371,2 тис. грн.; інші оборотні активи становлять 694,3 тис. грн. станом на 31.12.2023р.

Таблиця 2.4.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Показник	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	Відхилення 2022 р. до 2021 р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Запаси	45	120,6	731,5	75,6	168	610,9	507
Дебіт. заборг.	620,3	0	0	-620,3	-100	0	
Грошові та їх еквіваленти	23,2	2237,5	371,2	2214,3	9544	-1866,3	-83
Ін. оборотні активи	0	0	694,3	0		694,3	
Разом оборотні активи	688,5	2358,1	1797	1669,6	242	-561,1	-24
Поточні зобов.	4036,1	3567,5	760,3	-468,6	-12	-2807,2	-79
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,17	0,66	2,36	0,49	287	1,70	258
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,16	0,63	1,40	0,47	8	0,77	123
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,006	0,63	0,49	0,62	84	-0,14	-22

Джерело: Додаток А, Б

Разом оборотні активи протягом 2021-2023 рр. зростають з 688,5 тис. грн. до 1797 тис. грн. Поточні зобов'язання скорочуються з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн.

Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання коефіцієнту поточної ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» з 0,17 до 2,36; коефіцієнту швидкої ліквідності – з 0,16 до 1,40; коефіцієнту абсолютної ліквідності – з 0,006 до 0,49.

Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023рр. наведено на рис. 2.4.

Зростання коефіцієнтів ліквідності у динаміці вказує на підвищення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд».

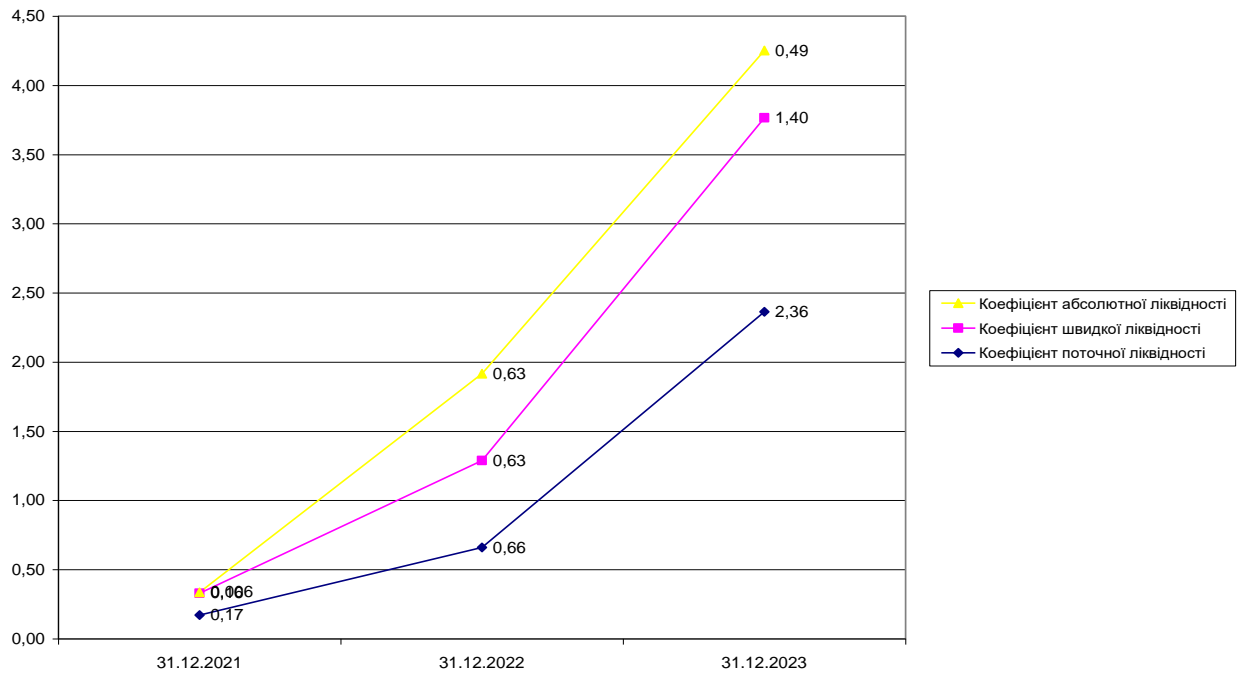

Рис.2.4. Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Джерело: Додаток А, Б

Разом з тим, значення коефіцієнта поточної ліквідності більше 2 станом на 31.12.2023 р. та коефіцієнту швидкої ліквідності більше 1 станом на 31.12.2023р. може свідчити про неліквідну структуру балансу.

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Альтаір-Буд» за 2020-2022 рр.

Активи	31.12. 2021р.	31.12. 2023р.	Пасиви	31.12. 2021р.	31.12. 2023р.	+,-	
						31.12. 2021р.	31.12. 2023р.
A1	23,2	371,2	П1	3678	120	-3654,8	251,2
A2	0	0	П2	358,1	640,3	-358,1	-640,3
A3	45	1425,8	П3	6226,3	2399,4	-6181,3	-973,6
A4	11417,2	10554,2	П4	1843,3	9191,5	9573,9	1362,7
Баланс	11485,4	12351,2	Баланс	12105,7	12351,2		

Джерело: Додаток А, Б

Баланс вважається ліквідним, якщо відповідає таким вимогам: А1 перевищує П1, А2 перевищує П2, А3 перевищує П3, а П4 перевищує А4.

За даними таблиці видно, що станом на 31.12.2021 р. П1 перевищує А1, що свідчить на недостатність абсолютно ліквідних активів для покриття термінових зобов'язань; П2 перевищує А2, що вказує на недостатність активів, що швидко реалізується для погашення поточних зобов'язань; П3 перевищує А3, що свідчить про недостатність активів, що повільно реалізуються для погашення довгострокових зобов'язань; А4 перевищують П4, що вказує на те, що власного капіталу не вистачає на фінансування поточної діяльності.

Станом на 31.12.2023 р. А1 перевищує П1, але П2 перевищує А2, що вказує на недостатність активів, що швидко реалізується для погашення поточних зобов'язань; П3 перевищує А3, що свідчить про недостатність активів, що повільно реалізуються для погашення довгострокових зобов'язань; А4 перевищують П4, що вказує на те, що власного капіталу не вистачає на фінансування поточної діяльності.

Таким чином, проведений аналіз свідчить про те, що баланс ТОВ «Альтаір-Буд» є неліквідним.

Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» проведено з використанням коефіцієнтів фінансової стійкості та тримірного показника фінансової стійкості.

Аналіз тримірного показника фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.6.

Наявність власних оборотних коштів ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2023 рр. має позитивне значення, але скорочується з 9528,9 тис. грн. до 631,2 тис. грн.; значення показника наявності власних та довгострокових запозичених коштів протягом 2021-2023 рр. скорочується з 15755,2 тис. грн. до 3030,6 тис. грн., але є позитивним; значення показника наявності засобів фінансування протягом 2021-2023 рр. також є позитивним, але знижується з

19791, 3 тис. грн. станом на 31.12.2021р. до 3790,9 тис. грн. станом на 31.12.2023 р.

Таблиця 2.6.

Аналіз тримірного показника фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд»
за 2021-2023 рр.

Показник	31.12. 2020р.	31.12. 2021р.	31.12. 2022р.	Відхилення 2022 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Необоротні активи	11417,2	11412,1	10554,2	-5,1	0	-857,9	-8
Власний капітал	1843,3	4486,9	9191,5	2643,6	143	4704,6	105
Власні оборотні кошти	9573,9	6925,2	1362,7	-2648,7	-28	-5562,5	-80
Довгострокові зобов'язання	6226,3	5715,8	2399,4	-510,5	-8	-3316,4	-58
Власні та довгострокові запозичені кошти	15800,2	12641	3762,1	-3159,2	-20	-8878,9	-70
Короткострокові зобов'язання	4036,1	3567,5	760,3	-468,6	-12	-2807,2	-79
Засоби фінансування	19836,3	16208,5	4522,4	-3627,8	-18	-11686,1	-72
Запаси	45	120,6	731,5	75,6	168	610,9	507
Наявність власних оборотних коштів	9528,9	6804,6	631,2	-2724,3	-29	-6173,4	-91
Наявність власних та довгострокових запозичених коштів	15755,2	12520,4	3030,6	-3234,8	-21	-9489,8	-76
Наявність засобів фінансування	19791,3	16087,9	3790,9	-3703,4	-19	-12297	-76
Тримірний показник фінансової стійкості	[1;1;1]	[1;1;1]	[1;1;1]				

Джерело: Додаток А, Б

Значення тримірного показника фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» [1;1;1] протягом 2021-2023 рр. вказує на абсолютну фінансову стійкість підприємства.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.7.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд»
за 2021-2023 рр.

Показник	31.12. 2020р.	31.12. 2021р.	31.12. 2022р.	Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Власний капітал	1843,30	4486,90	9191,50	2643,60	4	4704,60	105
Довгострокові зобов'язання	6226,30	5715,80	2399,40	-510,50	-1	-3316,40	-58
Короткострокові зобов'язання	4036,10	3567,50	760,30	-468,60	-1	-2807,20	-79
Разом пасиви	12105,7	13770,2	12351,2	1664,50	0	-1419,00	-10
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,15	0,33	0,74	0,17	114	42%	128
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,67	0,74	0,94	0,07	11	20%	27
Коефіцієнт фінансування	0,46	1,26	12,09	0,80	175	1083%	861

Джерело: Додаток А, Б

Власний капітал ТОВ «Альтаір-Буд» зростає з 1843,3 тис. грн. до 9191,5 тис. грн. протягом 2021-2023 рр.; довгострокові зобов'язання знижуються з 6226,3 тис. грн. до 2399,4 тис. грн. протягом 2021-2023 рр.; короткострокові зобов'язання також знижуються протягом 2021-2023 рр. з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн.

Протягом 2021-2023 рр. коефіцієнт фінансової незалежності зростає з 0,15 до 0,33, що вказує на зниження залежності ТОВ «Альтаір-Буд» та посилення його фінансової стійкості. Про зміцнення фінансової стійкості підприємства також свідчить зростання коефіцієнта фінансової стійкості з 0,67 до 0,94, а також зростання коефіцієнта фінансування з 0,46 до 12,09.

Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведена на рис. 2.5.

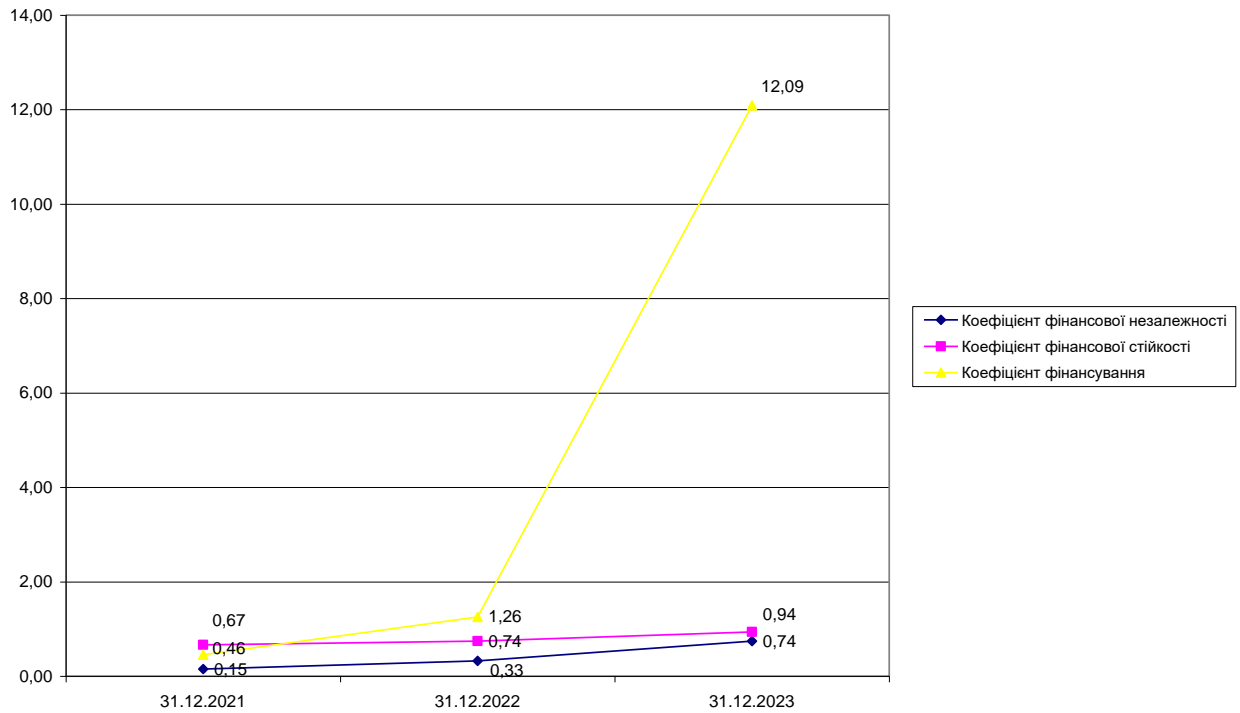

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Джерело: Додаток А, Б

Зростання у динаміці коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» вказує на зміцнення його фінансової стійкості.

2.3. Аналіз ділової активності, прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд»

Ефективність діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» досліджено за показниками ділової активності та рентабельності

Аналіз коефіцієнтів ділової активності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.8.

Протягом 2021-2023 рр. відбувається скорочення чистого доходу ТОВ «Альтаір-Буд» з 49259,2 тис. грн. до 29911,1 тис. грн., середньорічної вартості кредиторської з 4103,2 тис. грн. у 2021р. до 2163,9 тис. грн.; середньорічної вартості дебіторської заборгованості з 310,15 тис. грн. до нуля.

Разом з тим, відбувається зростання середньорічної вартості активів – з 11714,5 тис. грн. у 2021 р. до 13060,7 тис. грн. у 2023 р.; власного капіталу – з 2877,36 тис. грн. до 6839,2 тис. грн.

Таблиця 2.8.

Аналіз показників ділової активності ТОВ «Альтаір-Буд»
за 2021-2023 рр.

Показник	2021р.	2022р.	2023р.	Відхилення 2022 р. до 2021 р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
ЧД	49259,2	50746,2	29911,1	1487	3	-20835,1	-41
Активи	11714,5	12937,95	13060,7	1223,45	10	122,75	1
Дебіт. заборгов	310,15	0	0	-310,15	-100	0	
Кредит заборгов	4103,2	3801,8	2163,9	-301,4	-7	-1637,9	-43
Власн капіт	2877,36	3165,1	6839,2	287,7363636	10	3674,1	116
К. об. акт	4,20	3,92	2,29	-0,28	-7	-1,63	-42
Т об. акт.	86	92	157	6,17	7	65,41	71
К об. дебіт. заборгова	158,82						
Т об. дебіт. заборгов.	2						
К об. кредит. заборгов.	12,01	13,35	13,82	1,34	11	0,47	4
Т об. кредит. заборгов.	30	27	26	-3,02	-10	-0,93	-3
Коефі. Об. власн. Капіт.	17	16	4	-1,09	-6	-11,66	-73
Т об. власн. Капіт.	21	22	82	1,43	7	59,86	267

Джерело: Додаток А, Б

Коефіцієнт оборотності активів протягом 2021-2023 рр. знижується з 4,2 до 2,29, а період обороту активів зростає з 86 днів до 157 днів за відповідний період. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості скорочується з 158,82 до нуля, а період обороту дебіторської заборгованості – з 2 днів до нуля. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості збільшується з 12,01 у 2021 р. до 13,82 у 2023 р., а період обороту

кредиторської заборгованості – знижується з 30 днів до 26 днів. Коефіцієнт оборотності власного капіталу скорочується з 17 до 4, а період обороту – зростає з 21 днів до 82 днів протягом 2021-2023 рр.

Динаміка показників ділової активності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.6.

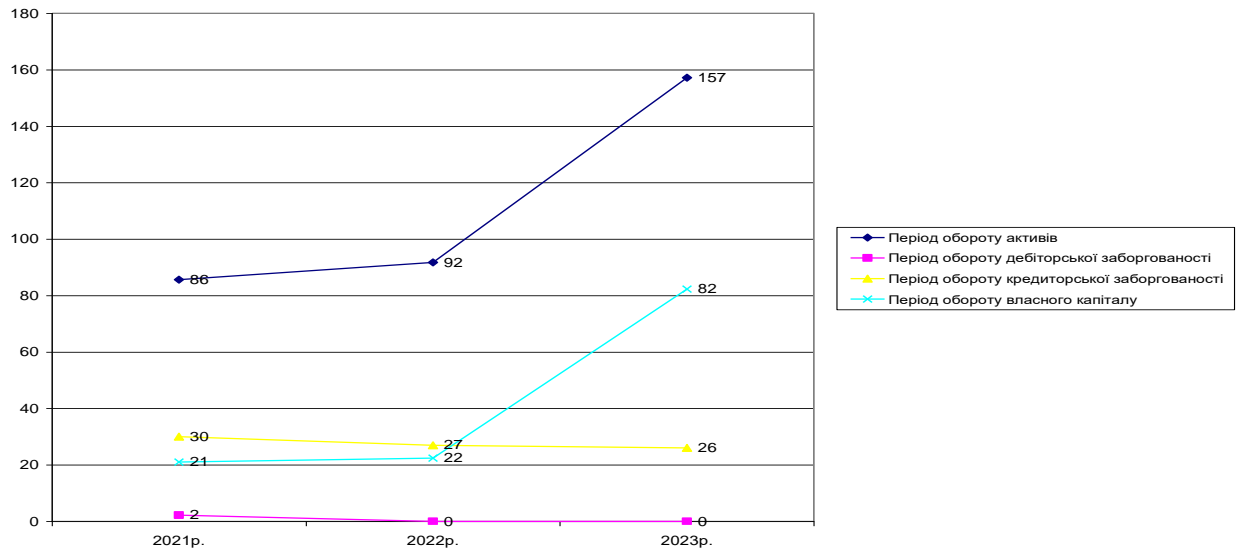

Рис. 2.6. Динаміка показників ділової активності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Джерело: Додаток А, Б

Зростання у динаміці періоду обороту активів та періоду обороту власного капіталу вказує на зниження ефективності їх використання. Скорочення періодів обороту дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості вказує на покращення ефективності управління розрахунками.

Аналіз коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведено у таблиці 2.9.

Протягом 2021-2023 рр. зростає чистий прибуток ТОВ «Альтаір-Буд» з 1204,4 тис. грн. до 4704,6 тис. грн.; чистий дохід ТОВ «Альтаір-Буд» знижується з 49259,2 тис. грн. у 2021р. до 29911,1 тис. грн.; собівартість реалізації зростає протягом 2021-2023 рр. з 42696 тис. грн. до 25102,1 тис. грн.; середньорічна вартість активів зростає з 11714,5 тис. грн. до 13060,7 тис. грн.

Таблиця 2.9.

Аналіз коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Показник	2021р.	2022р.	2023р.	Відхилення 2022 р. до 2021 р.		Відхилення 2023 р. до 2022 р.	
				Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %	Абс. прир., тис.грн	Темп прир., %
Чистий прибуток	1204,4	2643,6	4704,6	1439,2		2061	78
Чистий дохід	49259,2	50746,2	29911,1	1487	3	-20835,1	-41
Собівартість	42696	47997,6	25102,1	5301,6	12	-22895,5	-48
Середньор. варт. активів	11714,5	12937,95	13060,7	1223,45	10	122,75	1
Рентаб. продажів, %	2,4%	5,2%	15,7%	2,8%		10,5%	
Рентаб. виробництва, %	2,8%	5,5%	18,7%	2,7%		13,2%	
Рентаб. активів, %	10,3%	20,4%	36,0%	10,2%		15,6%	

Джерело: Додаток А, Б

Рентабельність продажів ТОВ «Альтаір-Буд» зростає протягом 2021-2023 рр. з 2,4% до 15,7%; рентабельність виробництва також зростає з 2,8% до 18,7%, рентабельність активів зростає з 10,3% до 36,0%.

Динаміка рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведена на рис. 2.7.

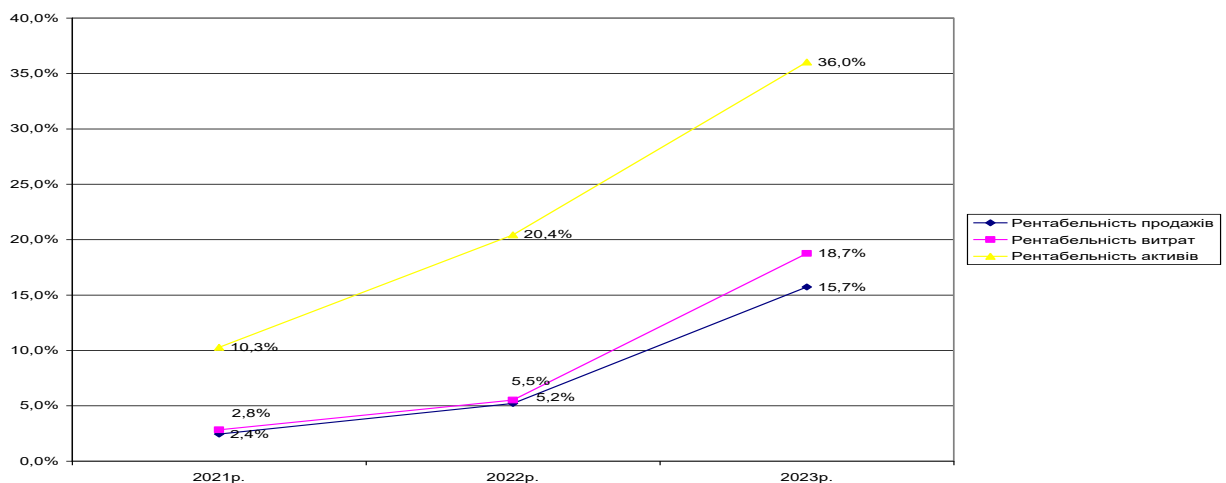

Рис.2.7. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Джерело: Додаток А, Б

Зростання показників рентабельності у динаміці свідчить про підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Висновок до 2 розділу.

За результатами аналізу ТОВ «Альтаір-Буд» було визначено:

1.Активи ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2022рр. зростають з 12105,7 тис. грн. до 13770,2 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання оборотних активів з 688,5 тис. грн. до 2358,1 тис. грн. Активи ТОВ «Альтаір-Буд» скорочуються станом на 31.12.2023р. до 12351,2 тис. грн., у тому числі, основні засоби скорочуються до 10554,2 тис. грн., а грошові кошти до 371,2 тис. грн.

2.Джерела формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» включають власний капітал, довгострокові та короткострокові зобов'язання. Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання власного капіталу з 1843,3 тис. грн. до 9191,5 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання нерозподіленого прибутку з 1833,3 тис. грн. до 9181,5 тис. грн. Довгострокові зобов'язання ТОВ «Альтаір-Буд» скорочуються з 6226,3 тис. грн станом на 31.12.2021 р. до 2399,4 тис. грн станом на 31.12.2023 р. Короткострокові зобов'язання також скорочуються протягом 2021-2023 рр. з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн.

3.Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання чистого прибутку ТОВ «Альтаір-Буд» з 1204,4 тис. грн. до 4704,6 тис. грн., чому сприяло зростання прибутку до оподаткування з 1468,8 тис. грн. у 2021р. до 4783,9 тис. грн. у 2023р.; операційного прибутку – з 1468,8 тис. грн. до 4783,9 тис. грн.

4.Разом з тим, варто відзначити, що протягом 2021-2023 рр. відбувається скорочення чистого доходу з 49259,2 тис. грн. до 29911,1 тис. грн.; валового прибутку – з 6563,2 тис. грн. до 4809 тис. грн. Зростання операційного прибутку у 2023 р. відбувається через скорочення інших операційних витрат з 5136,2 тис. грн. до 25,1 тис. грн.

5.Зростання коефіцієнтів ліквідності у динаміці вказує на підвищення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд». Разом з тим, значення коефіцієнта

поточної ліквідності більше 2 станом на 31.12.2023 р. та коефієнту швидкої ліквідності більше 1 станом на 31.12.2023р. може свідчити про неліквідну структуру балансу.

6. Баланс ТОВ «Альтаір-Буд» є неліквідним.

7. Значення тримірного показника фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» [1;1;1] протягом 2021-2023 рр. вказує на абсолютну фінансову стійкість підприємства.

8. Зростання у динаміці коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» вказує на зміцнення його фінансової стійкості.

9. Зростання у динаміці періоду обороту активів та періоду обороту власного капіталу вказує на зниження ефективності їх використання. Скорочення періодів обороту дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості вказує на покращення ефективності управління розрахунками.

10. Зростання показників рентабельності у динаміці свідчить про підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023рр.

РОЗДІЛ 3. ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМІВ ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЛЬТАЇР-БУД»

3.1. Пропозиції щодо оптимізації джерел фінансових ресурсів ТОВ «Альтаір-Буд»

Фінансові ресурси, їх джерела та структура фінансування мають значний вплив на виробничу діяльність підприємств. Достатні фінансові ресурси гарантують безперервність виробничої діяльності підприємства.

Оптимальна структура розподілу пасивів підприємства призводить до більш конкурентоспроможної продукції та більш ефективної діяльності, а стабільні фінансові ресурси зміцнюють платоспроможність підприємства.

ТОВ «Альтаір-Буд» характеризується достатньою фінансовою стійкістю. Крім того, протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання власного капіталу за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку. Разом з тим, важливою умовою ефективної діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» є забезпечення довгострокової підтримки фінансової стійкості.

Фінансове забезпечення виробничої діяльності підприємств здійснюється через фінансове планування. Фінансове планування визначає обсяг і джерела фінансових ресурсів, обсяг продажів і економічний стан підприємства.

Формування оптимальної структури фінансових ресурсів підприємства є складним і важливим елементом формування капіталу підприємства [9, с. 315].

ТОВ «Альтаір-Буд» доцільно структурувати свої джерела фінансування відповідно до цілей та критеріїв оптимізації. Таких цілей може бути декілька. Цей набір цілей визначається набором джерел фінансування, які використовує підприємство. Ці цілі можуть включати збільшення доходу власників компанії за рахунок участі в капіталі, забезпечення контролю над компанією та інші цілі.

Виходячи з цих цілей, менеджмент компанії зацікавлений у залученні якомога більшого обсягу фінансових ресурсів. Збір цих коштів забезпечить максимальний розвиток компанії та підтримання певного рівня прибутковості.

Для розширення своєї діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» потребує збільшення власного капіталу. Збільшення його розміру призводить до зменшення позикових коштів, підвищення його кредитоспроможності та фінансової незалежності [31, с. 139].

Для того, щоб ТОВ «Альтаір-Буд» не зіткнувся з певними негативними явищами через брак фінансування, фінансові менеджери повинні розробляти політику щодо джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Отримання необхідного обсягу фінансових ресурсів дозволить підвищити фінансову стійкість та платоспроможність підприємства [77, с. 42].

Оптимізація фінансових ресурсів підприємства є одним з основних завдань фінансового менеджменту. Недостатня ефективність управління фінансовими ресурсами на ТОВ «Альтаір-Буд» проявляється у відсутності цілісного підходу до управління корпоративними фінансами, нестабільній системі взаємовідносин між працівниками та керівниками, недостатньому досвіді управління фінансами. Фінансовим менеджерам бракує вміння застосовувати фінансовий аналіз як основу для прийняття бізнес-рішень.

Проблему некваліфікованих менеджерів можна вирішити шляхом надання бізнес-освіти, впровадження систем фінансового менеджменту та ефективних інформаційних систем [11, с. 16].

Підприємства, що працюють виключно на власному капіталі, мають найвищу фінансову стійкість, але вони не збільшують свої прибутки пропорційно до вкладеного капіталу. Підприємства, що використовують позикові кошти, мають вищий фінансовий потенціал і можливість підвищувати рентабельність власних фінансових ресурсів, але не мають такої ж високої фінансової стійкості [47, с. 109].

Для того, щоб розширювати свій бізнес у майбутньому, ТОВ «Альтаїр-Буд» необхідно збільшувати власний капітал. Це можна зробити або шляхом накопичення нерозподіленого прибутку підприємства, або шляхом залучення фінансових ресурсів від власників компанії. Хоча вибір джерела фінансових ресурсів відіграє важливу роль у формуванні фінансових ресурсів підприємств, на практиці підприємства не можуть використати всі свої фінансові ресурси. Це пов'язано, головним чином, з високими, а подекуди і не вигідними банківськими кредитами. Невигідність банківських кредитів зумовлена високими, а іноді й нереальними відсотковими ставками.

При виборі оптимальної стратегії фінансування необхідно обрати відповідне джерело коштів, обсяг грошового потоку, термін надходження та умови погашення.

При оцінці вартості інструментів фінансування існують недоліки, які заважають прийняти оптимальне рішення щодо найбільш доцільного методу.

Найпоширенішими з них є наступні:

- неврахування додаткових витрат, коли увага в першу чергу звертається лише на плату за доступ до позикових коштів, а потенційно великі суми не беруться до уваги;

- у випадку довгострокового фінансування не враховується вартість запозичених коштів, сума, яку необхідно сплатити за їх використання, та тривалість, що може вплинути на погашення боргу;

- критерії оптимізації не завжди обґрунтовані;

- економіко-математичні моделі не враховують важливі обмеження, пов'язані із забезпеченням фінансової стійкості та платоспроможності підприємств.

Всі ці недоліки можуть вплинути як на короткострокове, так і на довгострокове фінансування. При виборі варіантів фінансування з точки зору довгострокової перспективи

При виборі варіантів фінансування в довгостроковій перспективі важливе значення має їх важливість і ступінь впливу на економічну життєздатність варіанту фінансування.

На практиці встановлено, що використання окремих методів структурування організаційних ресурсів може призвести до різних результатів. Тому для того, щоб більш конкретно оцінити витрати на фінансування та уникнути недоліків, необхідно враховувати витрати на фінансування, тобто суму, сплачену за використання певного обсягу фінансових ресурсів протягом періоду їх використання.

Існує комплексна модель оптимізації джерел фінансування компанії. Застосування цієї моделі дозволяє не тільки врахувати всі вищезазначені критерії при оптимізації структури джерел фінансування, але й оптимізувати структуру позикового капіталу. Однак у критерії мінімізації рівня фінансового ризику доцільно враховувати коефіцієнт фінансової незалежності.

Для забезпечення фінансової стійкості підприємства необоротні та оборотні активи фінансуються за рахунок власного капіталу та довгострокових позик. Інша половина змінної частини оборотних активів фінансується за рахунок короткострокових кредитів, торгового кредиту та кредиторської заборгованості. Таким чином, ця модель дозволяє більш раціонально та ефективно управляти, забезпечуючи таким чином рентабельність власного капіталу, знижуючи середньозважену вартість капіталу, збільшуючи фінансову спроможність підприємства та мінімізуючи фінансовий ризик.

Частину фінансових ресурсів, залучених у фінансову діяльність підприємства, становлять відсотки за позиками, дивіденди за акціями та облігаціями призводить до проблем з ліквідністю балансу [36, с. 100 - 115].

Підприємства потребують достатньої кількості коштів для своєї діяльності. Це залежить від оборотності активів і пасивів. Найбільш

сприятливим варіантом є наступний. Оптимальний варіант полягає в тому, що підприємства фінансуються переважно за рахунок довгострокового боргу.

Іншим видом фінансування є нерозподілений прибуток.

Найважливішою проблемою у формуванні фінансових ресурсів є низька інвестиційна привабливість українських підприємств.

Низька інвестиційна привабливість українських підприємств зумовлена використанням застарілих технологій, високою фондомісткістю технологій, високою зношеністю основних фондів, низьким рівнем попиту на продукцію та низькою конкурентоспроможністю підприємств. Проблема низької конкурентоспроможності пов'язана з недостатністю фінансових ресурсів для розвитку виробничих потужностей.

Така ситуація змушує підприємства використовувати свої довгострокові ресурси для вирішення поточних проблем. Це призводить до підвищення платоспроможності в короткостроковій перспективі, але зниження фінансової стійкості в довгостроковій [11, с. 16].

Підприємства не можуть спочатку зібрати кошти, а потім перетворити їх на фінансові ресурси. По-перше, кошти не тільки надходять на підприємства - вони також є джерелом доходу. Або не надходять, бо є зобов'язанням. По-друге, кожна грошова одиниця, зібрана підприємством, вже має своє призначення.

У сучасних умовах компанії не можуть довго тримати позикові кошти на рахунках. Причиною цього є те, що чим швидше кошти будуть введені в обіг, тим більший розмір прибутку буде отримано в майбутньому. Чим довше ці кошти зберігаються на рахунках підприємств, тим більша ймовірність непередбачуваних збитків [60, с. 97].

Важливим фактором, що впливає на формування фінансових ресурсів у сучасних умовах, є податкова система. Функціонування податкової системи визначається взаємною узгодженістю складових механізму податкової системи. У цьому випадку одним із шляхів вирішення проблеми є

При цьому одним із шляхів вирішення проблеми формування корпоративних ресурсів у сучасних умовах є розробка та побудова принципів функціонування податкової системи. Але, на жаль, недосконалість податкового законодавства в Україні не дає можливості чітко визначити вплив податкової системи на формування оптимальної структури фінансових ресурсів [2, с. 110].

Ринок цінних паперів відіграє важливу роль у процесі формування корпоративних ресурсів і повинен забезпечувати економіку необхідними фінансовими ресурсами. Тому розвиток інфраструктури ринку цінних паперів є дуже важливим.

Сучасна інфраструктура ринку цінних паперів повинна не тільки вирішувати завдання створення додаткових фінансових ресурсів, але й бути здатною компенсувати значну частину інфляційного тиску на економіку. Кошти мають спрямовуватися на інвестиції, а не на поточне споживання чи вкладення в іноземні активи. Таким чином, за допомогою ефективною інфраструктури можна буде реалізувати наступне

Спрямовуючи значну частину вільних коштів на фондовий ринок, вона забезпечує емітентів ресурсами та ліквідністю, необхідними для розширення їхньої діяльності.

Для українських компаній може бути доцільним використання такого джерела фінансування, як лізинг. Це джерело фінансування рідко використовується в Україні, незважаючи на значні потенційні можливості [1, с. 32].

Податкове та фінансове планування також варто включити. Ці методи допоможуть усвідомити функціонування фінансових ресурсів та з'ясувати їхню природу.

Для покращення оптимізації формування фінансових ресурсів ТОВ «Альтаір-Буд» можна запропонувати наступні методи:

- 1) підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за управління фінансами підприємств;

- 2) розробка якісно нових підходів до організації роботи у сфері фінансування підприємств
- 3) створення необхідного інформаційного забезпечення підприємства;
- 4) розрахунок вартості залучення коштів з різних джерел та вибір ефективних джерел фінансування;
- 4) розрахунок вартості залучення коштів з різних джерел та вибір ефективних джерел фінансування
- 5) забезпечення підприємств необхідними фінансовими ресурсами; 6) покращення структури фінансових ресурсів
- 6) Покращення структури фінансових ресурсів;
- 7) достовірно управляти станом фінансових ресурсів, що дозволяє оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень прибутковості та динаміку розвитку підприємства [65, с. 90].

Дотримуючись цих рекомендацій, ТОВ «Альтаір-Буд» зможе за короткий час оптимізувати джерела формування фінансових ресурсів, підвищити свою фінансову стійкість та утримати позиції на ринку.

3.2. Напрями забезпечення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд»

З метою виявлення найбільш доцільних заходів зростання платоспроможності підприємства доцільно провести факторний аналіз коефіцієнтів ліквідності.

Факторний аналіз коефіцієнта поточної ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведена у таблиці 3.1.

За даними таблиці 3.1 видно, що коефіцієнт поточної ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» зростає на 0,27 за рахунок збільшення оборотних активів з 688,5 тис. грн. до 1797 тис. грн. протягом 2021-2023 рр., та на 1,92 за рахунок зменшення короткострокових зобов'язань з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн. протягом 2021-2023 рр.

Таблиця 3.1

Факторний аналіз коефіцієнта поточної ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд»
за 2021-2023 рр.

Підстановка	Фактори		Коефіцієнт поточної ліквідності	Вплив фактору
	Оборотні активи	Короткострокові зобов'язання		
Коефіцієнт поточної ліквідності 2020	688,5	4036,1	0,17	
Вплив зміни оборотних активів	1797	4036,1	0,45	0,27
Вплив зміни короткострокових зобов'язань	1797	760,3	2,36	1,92
Перевірка			-2,19	2,19

Джерело: узагальнено автором

Факторний аналіз коефіцієнта швидкої ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведений у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Факторний аналіз коефіцієнта швидкої ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд»
за 2021-2023 рр.

Підстановка	Фактори				Коефіцієнт швидкої ліквідності	Вплив фактору
	Дебіторська заборгованість	Грошові кошти	Інші оборотні активи	Короткострокові зобов'язання		
Коефіцієнт швидкої ліквідності 2020	620,3	23,2	0	4036,1	0,16	
Вплив зміни дебіторської заборгованості	0	23,2	0	4036,1	0,01	-0,15
Вплив зміни грош. коштів	0	371,2	0	4036,1	0,09	0,09
Вплив зміни інших оборотних активів	0	371,2	694,3	4036,1	0,26	0,17
Вплив зміни коротк. зобов'язань	0	371,2	694,3	760,3	1,40	1,14

Джерело: узагальнено автором

За рахунок скорочення дебіторської заборгованості відбувається скорочення коефіцієнта швидкої ліквідності на 0,15. Зростання коефіцієнта швидкої ліквідності на 0,09 відбувається за рахунок збільшення грошових коштів з 23,2 тис. грн. до 371,2 тис. грн. за 2021-2023 рр.; коефіцієнт швидкої ліквідності зростає на 0,17 за рахунок зростання інших оборотних активів до 694,3 тис. грн., та на 1,14 за рахунок скорочення короткострокових зобов'язань з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн.

Факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр. наведений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023 рр.

Підстановка	Фактори		Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Вплив фактору
	Грошові кошти	Короткострокові зобов'язання		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності 2020р.	23,2	4036,1	0,01	
Вплив зміни грошових коштів	371,2	4036,1	0,09	0,09
Вплив зміни короткострокових зобов'язань	371,2	760,3	0,49	0,40
Перевірка			0,48	0,48

Джерело: узагальнено автором

Коефіцієнт поточної ліквідності протягом 2021-2023 рр. зростає на 0,09 за рахунок збільшення грошових коштів з 23,2 тис. грн. до 371,2 тис. грн.; а також на 0,4 за рахунок скорочення короткострокових зобов'язань з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн.

Платоспроможність вважається ключовою умовою економічної діяльності. Платоспроможність характеризується здатністю підприємства виконувати свої планові платежі та негайні грошові зобов'язання за рахунок наявних грошових коштів та легко конвертованих грошових коштів і активів. До таких активів платоспроможності належать грошові кошти, товари на

складі, ринкові цінні папери, готова продукція, розрахунки з клієнтами та інші легко реалізовані активи. Кредиторська заборгованість і зобов'язання включають заробітну плату, короткострокові кредити банків, постачальників та інших кредиторів, прострочені кредити та пільгові платежі.

Платоспроможність підприємства є індикатором його фінансової стійкості і показує, що поточні активи підприємства забезпечені джерелами формування. Важливість платоспроможності спонукає кожне підприємство прагнути до підвищення цього рівня та шукати відповідні напрями і методи його зміцнення або збільшення.

До напрямків підвищення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд» відносяться:

1) Доцільність запровадити оперативне управління активами як спосіб покращення платоспроможності. На нашу думку, оперативне управління означає, що заходи управлінського контролю повинні бути зосереджені на управлінні наявними активами. З цієї точки зору можна виділити основні аспекти оперативного управління.

По-перше, важливо підтримувати мінімальний рівень запасів, необхідний для діяльності підприємства. Для цього слід створити підсистеми автоматичного контролю за розміром запасів. Функції підсистеми включають контроль за рухом запасів, формування інформації про залишки та визначення критичних обсягів. Оптимізація політики контролю запасів є дуже важливою в управлінні запасами. Ефективне управління запасами вимагає знаходження оптимального обсягу фінансових ресурсів, що інвестуються в запаси, та мінімізації загальних витрат, пов'язаних зі зберіганням та експлуатацією. Теорія управління запасами розробила спеціальні моделі для визначення кількості та частоти замовлень на один запас. Великі закупівлі товарів призводить до великих середньорічних запасів і високих витрат на зберігання. Однак витрати на закупівлі можуть зростати зі зменшенням розміру партії. Крім того, компанія може витратити кошти на розміщення замовлень, закупівлю, обробку рахунків-фактур та інші

дії, пов'язані із закупівлею кожної партії сировини. Це створює стимул купувати товари якомога більшими партіями. Необхідно розрахувати розмір партії та кількість партій, які необхідно закупити протягом планового періоду, що відповідатиме мінімальним витратам на закупівлю та зберігання запасів.

З цією метою можуть бути використані різні методи зниження ризику та підвищення ліквідності боргу, включаючи використання факторингу, вексельних кредитів, вексельних позик та страхування від неплатоспроможності покупця.

Важливо також удосконалити процеси управління заборгованістю шляхом класифікації дебіторської заборгованості, постійного аналізу її стану та визначення критичних рівнів, при яких безнадійні борги не можуть бути прийняті.

2) Для максимізації грошових потоків підприємстві слід розробити та впровадити систему взаємовідносин зі своїми постачальниками. Зокрема, застосовувати гнучкі умови та форми оплати, такі як авансові платежі з мінімальною ціною продажу або часткові авансові платежі в поєднанні з продажем товарів у кредит. Часткова передоплата - це поєднання передоплати та продажу товарів у кредит. При цьому право власності на продані товари зберігається за продавцем до моменту отримання повної оплати. Використовується в довгострокових контрактах для забезпечення регулярного надходження грошових коштів залежно від ступеня завершеності певного етапу робіт. Банківські гарантії означають, що банк виплатить необхідну суму в разі дефолту позичальника.

Таким чином, управління платоспроможністю з точки зору управління бізнесом пов'язане з вибором найбільш прийнятної політики управління обсягом, складом і структурою оборотних активів (зокрема, запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів).

3) Ще одним способом зміцнення платоспроможності підприємства є оцінка його платоспроможності з урахуванням переважаючих умов оплати.

Іншими словами, для отримання більш чіткого уявлення про платоспроможність підприємства доцільно розрахувати модифікований коефіцієнт абсолютної платоспроможності, тобто коефіцієнт покриття середньоденних грошових платежів.

Суть цього розрахунку полягає у визначенні того, скільки днів платежів підприємства покриваються наявними грошовими коштами. Ще одним способом зміцнення негайної платоспроможності організації є перегляд політики залучення позикових коштів. Тобто, позитивний результат дасть оцінка можливості надання пріоритету довгостроковим кредитам над короткостроковими.

Це дозволить зменшити поточні зобов'язання, подовжити період повернення позикових коштів та відсотків за ними, а також автоматично подовжить період розпорядження цими коштами та власними оборотними коштами.

3.3. Рекомендації щодо підвищення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд»

Основні заходи із підвищення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Основні заходи із підвищення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд»

Напрямок	Сутність	Вимоги до реалізації
1	2	3
1. Збільшення обсягів реалізації	Збільшення обсягів реалізації сприятиме зростанню прибутку за рахунок скорочення питомої ваги постійних витрат на одиницю продукції [9, с.69]	Зростання обсягів реалізації повинно відбуватись за рахунок підвищення фективності використання ресурсів підприємства

Продовження таблиці 3.4

1	2	3
2. Скорочення витрат	Скорочення витрат сприяє зростанню прибутку	Скорочення собівартості виробництва та реалізації повинно відбуватись за рахунок більш ефективного використання ресурсів підприємства
3. Оптимізація цінової політики	Оптимізація цінової політики повинна враховувати, що підприємству недоцільно постійно дотримуватись політики низьких цін, але іноді зростання цін спричиняє скорочення обсягів реалізації	Необхідно розроблювати на підприємстві стратегію ціноутворення, застосування знижок та акцій
4. Впровадження економічно обґрунтованих норм	Економічно і технічно обґрунтовані норми й нормативи, їх своєчасний перегляд сприяють скороченню виробничих витрат	На підприємстві повинні бути розроблені норми запасів, матеріалів, сировини, готової продукції та інших оборотних активів
5. Впровадження НТП	Впровадження НТП сприятиме економії ресурсів та підвищенню продуктивності праці та якості продукції, забезпечення конкурентних переваг	Доцільно впроваджувати автоматизовані системи управління, постійно удосконалювати техніку та технологію
6. Підвищення продуктивності праці	Зростання продуктивності праці сприяє скороченню витрат на одиницю продукції	Можливо за рахунок впровадження обґрунтованої та ефективної системи мотивації
7. Покращення якості продукції	Сприяє зростанню прибутку за рахунок скорочення витрат на виправлення браку, а також збільшення обсягів реалізації	Необхідно забезпечити систематичний контроль за якістю продукції, а також у систему мотивації впровадити додаткові мотивуючі заходи за забезпечення та підвищення якості продукції
8. Маркетингова компанія	Ефективний маркетинг сприяє зростанню обсягів виробництва	Необхідно розроблювати ефективну маркетингову стратегію

Джерело: узагальнено автором

Таким чином, з метою збільшення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» доцільним є проведення систематичного та детального аналізу потенціалу підприємства, тобто визначення резервів зниження собівартості продукції, а також зосередження уваги на взаємодії з ринком, тобто проведення аналізу зовнішнього середовища.

Висновки до 3 розділу.

Основні напрями підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» включають: оптимізація джерел фінансових ресурсів; підвищення та підтримка належного рівня платоспроможності; підвищення рентабельності та прибутковості.

Для оптимізації формування фінансових ресурсів ТОВ «Альтаір-Буд» можна запропонувати наступні заходи: підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за управління фінансами підприємств; розробка якісно нових підходів до організації роботи у сфері фінансування підприємств; створення необхідного інформаційного забезпечення підприємства; розрахунок вартості залучення коштів з різних джерел та вибір ефективних джерел фінансування; розрахунок вартості залучення коштів з різних джерел та вибір ефективних джерел фінансування; забезпечення підприємств необхідними фінансовими ресурсами; покращення структури фінансових ресурсів; достовірно управляти станом фінансових ресурсів, що дозволяє оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень прибутковості та динаміку розвитку підприємства.

До напрямків підвищення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд» відносяться: доцільність запровадити оперативне управління активами як спосіб покращення платоспроможності; для максимізації грошових потоків підприємстві слід розробити та впровадити систему взаємовідносин зі своїми постачальниками та покупцями; систематичний моніторинг платоспроможності та ліквідності підприємства.

Основні заходи із підвищення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» включають: збільшення обсягів реалізації, оптимізація витрат, оптимізація цінової політики, впровадження економічно обґрунтованих норм, підвищення продуктивності праці, ефективна маркетингова компанія.

ВИСНОВКИ

Економічна ефективність є важливою категорією ринкової економіки і безпосередньо пов'язана з досягненням кінцевої мети розвитку бізнесу в цілому і кожного підприємства окремо. Економічний ефект є результатом економічної діяльності, що виникає в результаті реалізації запропонованих заходів щодо поліпшення організації праці на підприємстві.

Здійснення ефективної підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки базується на створенні сучасних систем інформаційно-аналітичної підтримки управління фінансово-господарською діяльністю. Його складовими є облік, аналіз, управління фінансово-господарськими операціями, процесами та явищами.

Згідно з джерелами формування, економічна інформація для фінансового аналізу розділена на правову, нормативно-довідкову, директивну, планову та прогнозну, фактографічну [86].

Правова інформація включає законодавчі акти України, якими регулюється господарська діяльність підприємств і організацій, їх фінансові та трудові відносини.

До директивної відноситься інформації наведена в постановах Кабінету Міністрів України, НБУ, наказі Міністерства фінансів України, Міністерства статистики та інших.

Нормативно-довідкова інформація міститься у збірниках галузевих та міжгалузевих нормативах, довідниках та стандартах.

Інформація про планування та прогнозування фінансового аналізу включається в бізнес-плани, фінансові плани, інвестиційні проекти та прогнози. Ця інформація створюється підприємством на основі перспектив розвитку, вимог чинного законодавства України, відповідних програмних документів і стандартів, які не мають директивного характеру, а також іншої довідкової інформації.

Основними джерелами фактичної інформації є бухгалтерський і статистичний облік. Бухгалтерський облік відображає фінансові ресурси і

фінансово-господарську діяльність підприємства. Статистичний облік заснований на даних бухгалтерського, операційного та вибіркового обліку. Операційний облік поширюється на певні сфери фінансово-господарської діяльності підприємства. Завдання оперативного обліку - забезпечити оперативний прийом інформації про зміни параметрів об'єктів, що вимагають постійного (оперативного) контролю.

За результатами аналізу ТОВ «Альтаір-Буд» було визначено:

11. Активи ТОВ «Альтаір-Буд» протягом 2021-2022рр. зростають з 12105,7 тис. грн. до 13770,2 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання оборотних активів з 688,5 тис. грн. до 2358,1 тис. грн. Активи ТОВ «Альтаір-Буд» скорочуються станом на 31.12.2023р. до 12351,2 тис. грн., у тому числі, основні засоби скорочуються до 10554,2 тис. грн., а грошові кошти до 371,2 тис. грн.

12. Джерела формування активів ТОВ «Альтаір-Буд» включають власний капітал, довгострокові та короткострокові зобов'язання. Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання власного капіталу з 1843,3 тис. грн. до 9191,5 тис. грн., зокрема, за рахунок зростання нерозподіленого прибутку з 1833,3 тис. грн. до 9181,5 тис. грн. Довгострокові зобов'язання ТОВ «Альтаір-Буд» скорочуються з 6226,3 тис. грн станом на 31.12.2021 р. до 2399,4 тис. грн станом на 31.12.2023 р. Короткострокові зобов'язання також скорочуються протягом 2021-2023 рр. з 4036,1 тис. грн. до 760,3 тис. грн.

13. Протягом 2021-2023 рр. відбувається зростання чистого прибутку ТОВ «Альтаір-Буд» з 1204,4 тис. грн. до 4704,6 тис. грн., чому сприяло зростання прибутку до оподаткування з 1468,8 тис. грн. у 2021р. до 4783,9 тис. грн. у 2023р.; операційного прибутку – з 1468,8 тис. грн. до 4783,9 тис. грн.

14. Разом з тим, варто відзначити, що протягом 2021-2023 рр. відбувається скорочення чистого доходу з 49259,2 тис. грн. до 29911,1 тис. грн.; валового прибутку – з 6563,2 тис. грн. до 4809 тис. грн. Зростання

операційного прибутку у 2023 р. відбувається через скорочення інших операційних витрат з 5136,2 тис. грн. до 25,1 тис. грн.

15. Зростання коефіцієнтів ліквідності у динаміці вказує на підвищення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд». Разом з тим, значення коефіцієнта поточної ліквідності більше 2 станом на 31.12.2023 р. та коефіцієнту швидкої ліквідності більше 1 станом на 31.12.2023р. може свідчити про неліквідну структуру балансу.

16. Баланс ТОВ «Альтаір-Буд» є неліквідним.

17. Значення тримірного показника фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» [1;1;1] протягом 2021-2023 рр. вказує на абсолютну фінансову стійкість підприємства.

18. Зростання у динаміці коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Альтаір-Буд» вказує на зміцнення його фінансової стійкості.

19. Зростання у динаміці періоду обороту активів та періоду обороту власного капіталу вказує на зниження ефективності їх використання. Скорочення періодів обороту дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості вказує на покращення ефективності управління розрахунками.

20. Зростання показників рентабельності у динаміці свідчить про підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» за 2021-2023рр.

Основні напрями підвищення ефективності діяльності ТОВ «Альтаір-Буд» включають: оптимізація джерел фінансових ресурсів; підвищення та підтримка належного рівня платоспроможності; підвищення рентабельності та прибутковості.

Для оптимізації формування фінансових ресурсів ТОВ «Альтаір-Буд» можна запропонувати наступні заходи: підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за управління фінансами підприємств; розробка якісно нових підходів до організації роботи у сфері фінансування підприємств; створення необхідного інформаційного забезпечення підприємства; розрахунок вартості залучення коштів з різних джерел та вибір ефективних джерел фінансування; розрахунок вартості залучення коштів з різних джерел та вибір ефективних

джерел фінансування; забезпечення підприємств необхідними фінансовими ресурсами; покращення структури фінансових ресурсів; достовірно управляти станом фінансових ресурсів, що дозволяє оцінити вплив якості управління фінансовими ресурсами на рівень прибутковості та динаміку розвитку підприємства.

До напрямків підвищення платоспроможності ТОВ «Альтаір-Буд» відносяться: доцільність запровадити оперативне управління активами як спосіб покращення платоспроможності; для максимізації грошових потоків підприємстві слід розробити та впровадити систему взаємовідносин зі своїми постачальниками та покупцями; систематичний моніторинг платоспроможності та ліквідності підприємства.

Основні заходи із підвищення прибутковості та рентабельності ТОВ «Альтаір-Буд» включають: збільшення обсягів реалізації, оптимізація витрат, оптимізація цінової політики, впровадження економічно обґрунтованих норм, підвищення продуктивності праці, ефективна маркетингова компанія.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: Методологічні положення та прикладні механізми Тернопіль: Лілея, 2017. 224с.
2. Балабанова, Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом : підручник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 468 с.
3. Бенъ Т.Г., Довбня С.Б. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. *Фінанси України*. 2017. № 6. С. 55—66
4. Білявська Ю.В., Микитенко Н.В. Теорія організації : підручник. Київ: КНТЕУ. 2019. 424 с.
5. Бондар А. В., Семенов Г.А. Удосконалення організації управління фінансовою діяльністю підприємства. *Економічний вісник НГУ*. 2018. № 1. с. 63-75
6. Борщ В. І. Аналітичний інструментарій оцінки ефективності систем управління підприємством в інноваційній економіці. Праці Одеського політехнічного університету. 2017. № 2 (39). С. 318–325. URL: <http://pratsi.opu.ua/app/webroot/articles/1364640463.pdf> (дата звернення: 05.10.2021).
7. Гапак Н.М., Капштан С.А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. Вип. 1. С. 191—196.
8. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
9. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: монографія К.: Центр учбової літератури, 2019. С. 256.
10. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. Харків: ІНЖЕК, 2018. 308 с.
11. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: [підручник] / рЛьвів: Бак, 2015. 624 с.

12. Данилович М.Л. Прийняття стратегічних управлінських рішень на підприємстві: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.06.02. Львів. 2017. 18 с.
13. Завадський Й.С. Менеджмент. К. 2017. с. 383–397.
14. Кузьмін О. Є., Георгіаді Н. Г. Формування і використання інформаційної системи управління економічним розвитком підприємства : монографія. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2016. 368 с.
15. Кузьмін О.Є., Князь С.В., Шпак Н.О. Контролювання та регулювання економічного розвитку підприємства: проблеми, методологічні та прикладні аспекти. Львів: Львівська політехніка, 2016. 148 с.
16. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту. Київ, Академвидав, 2016.
17. Лисевич С.Г., Великанова В.К. Управління фінансовою стійкістю підприємств та фактори, що впливають на неї. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2018. Вип. 1 (6). Том 2. С. 211—215.
18. Литвин Б.М. Економіко-аналітична діяльність в організації: підручник. К.: Хай-Тек Прес, 2019. 423 с.
19. Менеджмент : навч. посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с
20. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
21. Менеджмент і адміністрування : підручник / Колектив авторів: З.І. Галушка, А.А. Антохов, В.М. Запужляк; Б.Д. Сторощук, к.е.н., Терлецька, Т.Р. Заволічна, І.Я. Кузьмук Чернівці, 2021. 437 с.
22. Механізм забезпечення фінансової стійкості підприємств. URL: <http://www.ukrcoop-journal.com.ua/2010-3/num/Cskljar.htm>.
23. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: “Крок”, 2019. 368 с.

24. Овсієнко О. В. Менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.

25. Оптимізація структури капіталу підприємства. Запорізький національний університет: URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2010_4/files/EC410_35.pdf.

26. Основи менеджменту: Конспект лекцій: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.

27. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.

28. Подольська В.О., Ярїм О.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2018. 488с

29. Пономаренко В. С., Пушкар О. І., Тридід О. М. Стратегічне управління розвитком підприємства: Навчальний посібник. Харків: ХДЕУ, 2017. 640 с.

30. Приймак в.М. Прийняття управлінських рішень. К.: Атіка, 2018. 240 с.

31. Ремньова Л. М. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства як складова фінансового менеджменту. Актуальні проблеми економіки. 2015. №2 (32). С. 87-95.

32. Рябенко Г.М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2018. №7. С. 105-108.

33. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: монографія. К.: Знання, 2017. С. 654.

34. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О. О. Теорія організацій. Видавництво «Новий світ – 2000». 2021. 176 с.

35.Селезньова Г. О., Іпполітова І. Я. Ефективність системи управління підприємством. Інфраструктура ринку. 2020. № 38. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/2020> (дата звернення: 12.11.2021).

36.Устенко А. О. Система управління підприємством. *Вісник Прикарпатського університету*. Серія : Економіка. 2016 Вип. 10. С. 96-103.

37.Федулова Л. І. Менеджмент організацій. Підручник. Київ: Либідь, 2017. 448 с.

38.Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: монографія. К.: МАУП, 2015. С. 328.

39.Цал□Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: монографія. К. Центр учбової літератури, 2018. С. 56.

40.Якимишин Л. Я. Формування ланцюга поставок на основі ідентифікації споживчих потреб. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2017. № 863. С. 245-258.

41.Ярошевська О.В. Методи оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. 2016. С.202-219

42. Stern Value Management. URL:<http://sternvaluemanagement.com/who-we-areconsulting-firm/>